

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Навчально-науковий інститут публічного управління та адміністрування

кафедра публічного управління та адміністрування

«Допущено до захисту»
Завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування
_____ О.Н. Євтушенко
“ ____ ” _____ 20__ року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття ступеня вищої освіти
Магістр

(ступінь вищої освіти)

на тему:

**«ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО РОЗВИТКУ
СПОРТУ В УКРАЇНІ»**

Керівник: д. н. з державного управління,
професор
Ємельянов Володимир Михайлович

Рецензент: Старший викладач
Верба Світлана Миколаївна

Виконав: студент VI курсу групи 636 МЗ
Шумилова Олена Ігорівна
(П.І.Б.)

Спеціальності: 281 «Публічне управління та
адміністрування»

ОПП: «Державна служба»

Миколаїв – 2024 рік

Зміст

Вступ.....	3
Розділ I. АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗВИТКУ СПОРТУ В УКРАЇНІ	6
1.1. Нормативно-правова база реалізації спортивної політики.....	6
1.2. Формування та аналіз реалізації стратегій і програм розвитку спорту.....	11
Розділ II. ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НА РОЗВИТОК СПОРТУ В УКРАЇНІ.....	18
2.1. Оцінка досягнень в реалізації державної політики щодо розвитку спорту.....	18
2.2. Перспективи та шляхи розвитку спорту в Україні.....	37
Розділ III. ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СПОРТУ	43
3.1 Основні проблеми, що впливають на розвиток спорту в Україні.....	43
3.2. Пропозиції щодо покращення державної політики на функціонуванні спортивної галузі в Україні.....	54
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	71

ВСТУП

Актуальність. Тема «Вплив державної політики на розвиток спорту та спортивної культури в Україні» викликає живий інтерес не лише серед спеціалістів у галузі спорту, але й у широких верствах суспільства. В умовах сучасних викликів і трансформацій, які постійно відбуваються у всіх сферах життя, важливо розглядати роль державної політики у сприянні розвитку спорту та спортивної культури.

Соціальне значення спорту в сучасному суспільстві важко переоцінити, оскільки він відіграє ключову роль у формуванні здорового способу життя, вихованні молоді, зміцненні соціальних зв'язків та підвищенні якості життя населення.

Спорт є не лише засобом покращення фізичного здоров'я, але й потужним інструментом соціальної інтеграції, особливо для молоді. Це важливо розуміти, оскільки молодь є ключовим стержнем майбутнього суспільства, а її інтеграція у спортивне середовище може мати далекосяжні наслідки для формування гармонійного та злагодженого суспільства.

Державна політика у сфері спорту визнається елементом формування статусу та іміджу країни на міжнародній арені. Вона впливає на сприйняття держави ззовні, а також формує внутрішні міжетнічні та міжкультурні відносини.

У сучасному світі, де міжнародна співпраця, конкуренція та престиж стали ключовими аспектами міжнародних відносин, роль спорту в ефективній дипломатії стає все більш важливою. Участь у міжнародних спортивних заходах, організація великих спортивних подій, підтримка та розвиток спортивних талантів - це всі можливості, які використовуються державами для підвищення свого престижу та статусу у світі.

Успіхи у великих міжнародних турнірах, олімпійські медалі, а також організація та проведення спортивних подій різного рівня привертають увагу світової спільноти до країни. Це створює можливість для країни позиціонувати себе як сильну, прогресивну та відкриту для співпраці у всіх аспектах.

Крім того, спорт має важливу роль у зміцненні міжетнічних та міжкультурних відносин всередині країни. Спільні спортивні заходи, командні тренування та змагання сприяють об'єднанню різних етнічних та культурних груп, розвивають взаємоповагу та толерантність. Успіхи спортсменів з різних культур можуть стати символом єднання та спільності у різноманітному суспільстві.

Державна політика у сфері спорту має значний вплив як на зовнішній, так і на внутрішній образ країни. Вона може бути ефективним інструментом для підвищення статусу та престижу держави.

Мета роботи: Вивчення впливу державної політики на розвиток спорту та спортивної культури в Україні

Завдання:

1. Дослідження та аналіз існуючої державної політики в сфері спорту в Україні
2. Оцінка впливу спортивної політики на соціальну інтеграцію, здоров'я та розвиток громадян, а також на міжетнічні та міжкультурні відносини всередині країни.
3. Пропозиції та рекомендації щодо вдосконалення державної політики у сфері спорту для досягнення більш ефективного та сталого розвитку спорту та спортивної культури в Україні.

Об'єкт - Державна політика у сфері розвитку спорту та спортивної культури

Предмет - Вплив державної політики на розвиток спорту та спортивної культури

Наукова новизна отриманих в ході цього дослідження полягає у дослідженні та аналізі державної політики в сфері спорту, та визначенні напрямків її вдосконаленні.

Практична значимість курсової роботи у тому, що результати можуть бути використані для подальшого використання у сфері розвитку спорту та

спортивної культури в Україні. Отримані дані можуть використовуватися як основа для подальшого вдосконалення державної політики у сфері спорту.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, 7 підрозділів, висновку та списку використаних джерел.

Розділ І. АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РОЗВИТКУ СПОРТУ В УКРАЇНІ

1.1. Нормативно-правова база реалізації спортивної політики

Нормативно-правова база реалізації спортивної політики в Україні визначається рядом законів, постанов, нормативних актів та програм, які спрямовані на розвиток спорту та спортивної культури в країні. Ця база визначає правові рамки та принципи, за якими ведеться спортивна діяльність, забезпечує захист прав та інтересів спортсменів, тренерів, спортивних організацій та громадян загалом.

Конституція України, як основний закон країни, відіграє визначальну роль у встановленні прав та обов'язків громадян, а також у формулюванні завдань та обов'язків держави. У контексті спортивної політики, Конституція України має кілька важливих положень, які визначають правову базу для розвитку фізичної культури та спорту в країні.

Перш за все, згідно статті 4 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» держава гарантує право кожної людини на зайняття фізичною культурою та спортом [8]

. Це означає, що кожен громадянин має право на доступ до спортивних заходів, тренувань, спортивних об'єктів та програм, що спрямовані на підтримку здорового способу життя та розвиток фізичних здібностей.

Далі, Закон України про фізичну культуру і спорт визначає, що держава забезпечує розвиток фізичної культури та спорту, створюючи відповідні умови для цього. Це включає в себе створення та підтримку спортивної інфраструктури, фінансування спортивних програм, підтримку спортивних талантів та забезпечення умов для здійснення спортивної діяльності в країні.

Закон "Про фізичну культуру та спорт" в Україні відіграє ключову роль у встановленні правових та організаційних принципів функціонування системи фізичної культури та спорту, регулюванні відносин у цій сфері та визначенні

прав та обов'язків учасників спортивного процесу. Цей закон відображає важливість спорту як складника здорового способу життя та розвитку суспільства, а також закріплює правову базу для забезпечення прав та інтересів громадян у спортивній сфері.

Одним із ключових аспектів закону є визначення прав та обов'язків учасників спортивного процесу. Він встановлює права спортсменів, тренерів, спортивних організацій та інших учасників спортивної діяльності, а також визначає їх обов'язки перед державою, спортивними організаціями та один перед одним.

Крім того, закон визначає організаційні принципи функціонування системи фізичної культури та спорту в Україні. Він встановлює порядок створення та реєстрації спортивних організацій, регулює діяльність спортивних об'єднань та асоціацій, а також визначає принципи управління спортивною інфраструктурою та розвитку спортивних програм.

Особливу увагу закон приділяє регулюванню фінансування спортивної сфери. Він визначає джерела фінансування програм та проєктів у галузі спорту, встановлює порядок виділення коштів з бюджету на підтримку спортивних заходів та програм, а також визначає механізми контролю за використанням спортивних коштів.

Таким чином, закон "Про фізичну культуру та спорт" в Україні визначає важливі правові та організаційні принципи розвитку спортивної сфери. Він забезпечує захист прав та інтересів учасників спортивного процесу, регулює фінансові відносини в галузі спорту та створює умови для сталого розвитку фізичної культури та спорту в Україні.

Стратегія розвитку фізичної культури та спорту в Україні до 2030 року [14] є ключовим документом, який визначає основні напрямки та завдання у галузі спорту на наступні десятиліття. Ця стратегія відображає важливість спорту як чинника здорового способу життя, підвищення якості життя громадян та формування здорового суспільства. Давайте розглянемо основні аспекти цієї стратегії та її значення для розвитку України.

Стратегія визначає цільові орієнтири розвитку фізичної культури та спорту в Україні. Серед них можна виділити підвищення рівня фізичної активності населення, включаючи участь у спортивних заняттях та змаганнях, сприяння здоровому способу життя та зменшення впливу негативних факторів на здоров'я.

Другим важливим напрямком є розвиток спортивної інфраструктури. Це включає в себе будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, створення умов для занять фізичною культурою та спортом для різних груп населення, від дітей до літніх людей.

Третім ключовим аспектом є підтримка та розвиток спортивних талантів. Це включає в себе створення програм підтримки та розвитку молодих спортсменів, забезпечення доступу до спортивних шкіл та тренувань для обдарованих дітей та молоді, а також підтримку участі в міжнародних змаганнях та змаганнях на національному рівні.

Крім того, стратегія визначає завдання щодо підвищення ефективності управління системою фізичної культури та спорту, забезпечення фінансової стабільності та підвищення якості послуг у галузі спорту.

Отже, стратегія розвитку фізичної культури та спорту в Україні до 2030 року є важливим документом, який визначає стратегічні напрямки та завдання у галузі спорту на наступні десятиліття. Вона спрямована на покращення якості життя громадян, підвищення рівня фізичної активності та формування здорового суспільства.

Програма розвитку олімпійського руху в Україні є важливим стратегічним документом, спрямованим на підтримку та розвиток українського спорту на міжнародному рівні. Ця програма відображає визнання значення олімпійського руху як символу спортивного прославлення та національного гордощів.

Перш за все, програма встановлює мету підготовки висококваліфікованих спортсменів для участі в Олімпійських і Паралімпійських іграх. Це означає розробку та впровадження спеціальних тренувальних програм, підтримку

спортивних об'єктів та змагальних баз, забезпечення фінансової та технічної підтримки для підготовки спортсменів до найпрестижніших міжнародних змагань.

На думку авторів «Організація і управління фізичною культурою і спортом» [22] важливим аспектом програми є підтримка інфраструктури олімпійського руху. Це включає в себе будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, створення умов для проведення тренувань та змагань на високому рівні, а також розвиток спеціалізованих центрів підготовки спортсменів.

Крім того, програма передбачає підтримку олімпійського руху на різних рівнях, включаючи розвиток базового рівня участі в олімпійських виданнях, підтримку молодіжних та юнацьких команд, а також підтримку ініціатив у сфері адаптивного спорту.

Програма розвитку олімпійського руху в Україні спрямована на підготовку висококваліфікованих спортсменів для участі в Олімпійських і Паралімпійських іграх, розвиток спортивної інфраструктури та підтримку олімпійського руху на різних рівнях.

Нормативно-правові акти щодо антидопінгової діяльності в Україні грають важливу роль у забезпеченні чесності, справедливості та етичності в спорті. Україна приєдналася до різноманітних міжнародних договорів та угод щодо боротьби з допінгом в спорті та приймає відповідні законодавчі та нормативні акти для впровадження цих міжнародних стандартів. Давайте розглянемо деякі з них та їх значення для спортивного руху в Україні.

Одним з ключових документів є Закон України "Про фізичну культуру та спорт". Цей закон встановлює загальні принципи та вимоги щодо антидопінгової діяльності в Україні, зокрема, створення національного антидопінгового агентства, регулювання проведення допінг-контролю та відповідальність за порушення антидопінгових правил.

До того ж, Україна приєдналася до Міжнародного кодексу антидопінгових правил, розробленого Всесвітньою антидопінговою агенцією

(WADA). Цей кодекс встановлює загальні стандарти антидопінгової діяльності для всіх країн-учасниць, зокрема, щодо проведення допінг-контролю, санкцій за порушення антидопінгових правил та співпраці з WADA.

Крім того, існують постанови Кабінету Міністрів України, які регулюють питання антидопінгової діяльності в Україні, зокрема, щодо організації та фінансування допінг-контролю, акредитації лабораторій та інших антидопінгових установ.

Загальна мета цих нормативно-правових актів щодо антидопінгової діяльності полягає в забезпеченні чесності та справедливості в спорті, захисті здоров'я спортсменів та збереженні духу спортивної чесності. Їх впровадження та дотримання є важливим елементом спортивного руху в Україні та вносять вагому вклад у міжнародні зусилля з боротьби з допінгом в спорті.

Постанови уряду та рішення міністерств в Україні грають важливу роль у формуванні та реалізації стратегії розвитку спорту в країні. Ці нормативно-правові акти містять конкретні заходи та програми, спрямовані на підтримку та розвиток спорту в Україні у різних напрямках.

Одним зі значущих документів є Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження Державної цільової програми розвитку фізичної культури та спорту на період до 2025 року". Цей документ визначає стратегічні завдання та пріоритетні напрямки розвитку спорту в Україні, такі як підвищення рівня фізичної активності населення, модернізація спортивної інфраструктури, підтримка спортивних талантів та забезпечення доступності спортивної діяльності для всіх груп населення.

Міністерства, такі як Міністерство молоді та спорту України, приймають рішення щодо фінансової підтримки різних спортивних програм та проектів, координації роботи спортивних об'єктів та лідерів галузі, а також розробки та впровадження програм з підготовки спортивних кадрів.

Такі постанови та рішення також містять заходи щодо стимулювання інвестицій у будівництво та реконструкцію спортивної інфраструктури,

забезпечення фінансової підтримки для спортивних заходів та змагань, а також розвитку спортивного туризму та інших аспектів спортивного життя.

Постанови уряду та рішення міністерств відіграють ключову роль у формуванні та реалізації політики розвитку спорту в Україні. Вони містять конкретні заходи та програми, спрямовані на підтримку та розвиток спорту в різних аспектах, що сприяє створенню сприятливих умов для розвитку спортивного руху в країні.

Ці нормативно-правові акти складають основу для реалізації спортивної політики в Україні, визначаючи правові рамки та принципи функціонування спортивної системи. Вони забезпечують захист прав та інтересів учасників спортивного процесу, а також сприяють розвитку фізичної культури та спорту в країні.

1.2. Формування та аналіз реалізації стратегій і програм розвитку спорту

Формування та реалізація стратегій та програм розвитку спорту відіграють ключову роль у розвитку спортивної галузі в будь-якій країні. Ці стратегії та програми встановлюють основні напрямки та завдання для подальшого розвитку спорту, а також визначають механізми їх впровадження та контролю за досягненням цілей.

Автори книги «Державне управління» [3] відзначають, що аналіз сучасного стану спортивної галузі в Україні є важливим етапом у формуванні стратегій та програм розвитку спорту. Цей аналіз допомагає зрозуміти поточні проблеми та можливості, ідентифікувати ключові напрямки для подальшого розвитку та визначити шляхи досягнення поставлених цілей.

Почнемо з вивчення існуючих проблем. Українська спортивна галузь стикається з різними проблемами, такими як недостатні фінансові ресурси, неефективне управління, відсутність сучасної інфраструктури, недостатня підтримка талановитих спортсменів та інші. На думку Гасюк І.Л [1]. ці

проблеми можуть бути зв'язані як з внутрішніми факторами (наприклад, організаційно-економічними аспектами), так і з зовнішніми (наприклад, економічними, політичними або соціокультурними чинниками).

Далі до оцінки рівня розвитку спортивної інфраструктури. Досягнення в цій галузі можуть бути різними в залежності від регіону. Кузьменко О.О. звертає увагу [11], що деякі міста мають розвинену мережу спортивних об'єктів, включаючи стадіони, спортивні зали та бази для тренувань, проте в інших регіонах може бути значна потреба в розширенні та модернізації інфраструктури для забезпечення доступності спортивних можливостей для всіх груп населення.

Участь населення у фізичних вправах та спорті також є важливим аспектом аналізу. Високий рівень участі може свідчити про активний спортивний спосіб життя та підтримку спортивних цінностей в суспільстві. З іншого боку, низький рівень участі може вказувати на проблеми з доступністю, економічною обмеженістю чи недостатньою мотивацією до зайняття фізичними вправами та спортом.

Аналіз досягнень українських спортсменів та результати на Олімпійських і Паралімпійських іграх, чемпіонатах світу та Європи у різних видах спорту дозволяють оцінити ефективність системи підготовки та виявити слабкі та сильні сторони.

Аналіз сучасного стану спортивної галузі в Україні включає в себе оцінку різних аспектів, що дозволяє визначити основні проблеми, потреби та можливості для подальшого розвитку спорту в країні. Цей аналіз є базою для формування стратегій та програм, спрямованих на покращення спортивної індустрії та підвищення рівня фізичної активності населення.

Визначення стратегічних напрямків розвитку спорту в Україні є ключовим етапом, що визначає перспективи та основні напрямки подальшої діяльності в цій сфері. На основі аналізу сучасного стану спортивної галузі визначаються стратегічні завдання та пріоритетні напрямки, спрямовані на

покращення фізичного здоров'я населення, підтримку спортивних досягнень та модернізацію інфраструктури.

На думку Жданової О.М [6] одним із ключових стратегічних напрямків є підвищення рівня фізичної активності населення. Фізична неактивність стала однією з найбільш актуальних проблем сучасного суспільства, що призводить до збільшення ризику розвитку хронічних захворювань та інвалідності. З цієї причини важливо розробляти та впроваджувати програми, спрямовані на стимулювання фізичної активності, особливо серед дітей та молоді.

Ще одним важливим напрямком є підтримка перспективних спортсменів. Україна володіє великим потенціалом у сфері спорту, але нерідко талановиті спортсмени стикаються з проблемами фінансування та доступу до необхідних ресурсів для розвитку свого потенціалу. Тому важливо розробляти та впроваджувати програми підтримки спортивних талантів, які б забезпечували їм не лише фінансову підтримку, але й доступ до сучасних тренувальних установ та кваліфікованих тренерів.

Третім стратегічним напрямком є модернізація спортивної інфраструктури. Якісна спортивна інфраструктура є необхідною умовою для розвитку спорту та забезпечення доступу населення до спортивних занять. Це включає будівництво та реконструкцію стадіонів, спортивних залів, баз для тренувань, а також забезпечення їх сучасним обладнанням та інфраструктурою.

Розробка стратегій та програм розвитку спорту є важливим етапом, який визначає конкретні шляхи досягнення стратегічних цілей та пріоритетних завдань в галузі спорту. На цьому етапі враховуються результати аналізу сучасного стану спортивної галузі та визначені стратегічні напрямки розвитку.

На думку автора «Управління фізичною культурою і спортом» Городинської І.В [2] першим кроком у розробці стратегій та програм розвитку спорту є визначення конкретної мети, яку необхідно досягти, а також основних завдань, що допоможуть реалізувати цю мету. Наприклад, мета може полягати у підвищенні рівня фізичної активності населення, а завдання - розробка та впровадження програм фізичного виховання в школах та громадських місцях.

На основі визначених мети та завдань визначаються конкретні стратегічні напрямки, які необхідно реалізувати для досягнення цілей. Це може бути створення сприятливого середовища для зайняття спортом, підтримка спортивних талантів, розвиток спортивної інфраструктури та інше.

На основі визначених стратегічних напрямків розробляються конкретні заходи, спрямовані на досягнення поставлених цілей. Ці заходи можуть включати в себе створення нових спортивних об'єктів, впровадження спортивних програм та проектів, підвищення кваліфікації тренерського складу, проведення спортивних заходів та змагань тощо.

Для кожного заходу визначається відповідальна особа чи організація, яка буде відповідати за його виконання, а також необхідні ресурси - фінансові, людські, також визначаються терміни виконання, що дозволяє контролювати процес реалізації стратегій та програм.

Розробка стратегій та програм розвитку спорту включає в себе комплексний підхід до визначення цілей, вибору стратегічних напрямків, розробки конкретних заходів та визначення ресурсів та термінів їх виконання. Цей процес є важливим для досягнення успіху в галузі спорту та покращення якості життя населення

Залучення зацікавлених сторін є ключовим елементом успішної реалізації стратегій та програм розвитку спорту. Цей процес включає в себе взаємодію та співпрацю між різними групами і організаціями, які мають відмінні інтереси, але спільну мету - покращення спортивної індустрії та підвищення рівня фізичної активності населення.

Залучення зацікавлених сторін є ключовим елементом успішної реалізації стратегій та програм розвитку спорту. У сучасному світі розвиток спорту неможливий без активної участі різних соціальних груп, організацій, державних структур та окремих осіб, які мають різноманітні інтереси та мотивацію. Спортивна сфера потребує взаємодії між урядом, бізнесом, спортсменами, тренерами, медичними установами, громадськими організаціями та іншими суб'єктами, що мають вплив на розвиток фізичної культури та спорту в країні.

Така інтеграція всіх зацікавлених сторін дозволяє створити ефективну і сталу систему, здатну задовольняти потреби різних учасників спортивного процесу, забезпечуючи при цьому високу результативність.

Однією з основних зацікавлених сторін є держава, яка виступає ініціатором і координатором багатьох спортивних програм. Залучення держави до розвитку спорту полягає у створенні відповідних умов для функціонування спортивної інфраструктури, фінансуванні спортивних програм, наданні субсидій для талановитих спортсменів, а також у стимулюванні масової участі громадян у фізичній культурі та спорті. Важливим завданням уряду є формулювання та впровадження національних спортивних стратегій, в яких мають бути визначені пріоритети розвитку, механізми підтримки спортсменів, а також шляхи покращення спортивної інфраструктури. Залучення держави дозволяє забезпечити стабільне фінансування, вирішити питання організації змагань, створити рівні умови для спортсменів з різних регіонів та сприяти розвитку спорту серед молоді.

Іншою важливою групою є бізнес-сектор, який має значний вплив на розвиток спорту завдяки спонсорству та інвестиціям. Спортивна індустрія є прибутковою та динамічною, тому бізнес часто готовий інвестувати в популярні види спорту, команди або окремих спортсменів. Спонсорські угоди з компаніями можуть допомогти спортсменам не лише покрити витрати на тренування та змагання, а й отримати доступ до сучасних технологій, медичної допомоги та іншої підтримки. У свою чергу, бізнес отримує можливість збільшити свою репутацію та брендову популярність через асоціацію з успішними спортивними проектами. Таким чином, тісна співпраця між державою та бізнесом сприяє розвитку спорту на всіх рівнях, від масового до професійного.

Важливу роль у розвитку спорту відіграють спортивні організації, федерації та клуби, які визначають напрямки розвитку певних видів спорту. Ці організації не лише займаються організацією змагань, а й забезпечують підтримку спортсменів, тренерів, медичних фахівців. Вони можуть активно

впливати на підвищення популярності спорту, створюючи умови для тренувань, організовуючи навчання для молодих спортсменів та залучаючи нових учасників до спорту. Для того, щоб ці організації працювали ефективно, необхідно забезпечити прозорість їхнього функціонування, запровадити механізми контролю та відповідальності, а також створити сприятливі умови для розвитку нових видів спорту.

Окремої уваги заслуговує роль громадських організацій і волонтерів у розвитку спорту. Залучення громадських ініціатив є необхідним для стимулювання масових фізичних вправ і спорту, популяризації здорового способу життя, організації спортивних заходів, змагань та акцій. Громадські організації можуть допомогти в поширенні ідеї спорту серед широких верств населення, зокрема серед молоді, організовуючи різноманітні культурно-спортивні заходи. Залучення волонтерів у спортивні проекти дозволяє забезпечити організаційну підтримку змагань, тренувальних зборів, спортивних фестивалів та інших подій, що є важливими для популяризації спорту на місцевому рівні.

Крім того, важливо залучати самих спортсменів та тренерів до розробки програм розвитку спорту. Вони безпосередньо стикаються з проблемами на кожному етапі спортивної діяльності, тому їхні думки і пропозиції можуть стати основою для більш ефективних рішень. Спортсмени і тренери можуть надати цінну інформацію щодо необхідних умов для тренувань, доступу до медичної допомоги, необхідності фінансування для участі у змаганнях, а також оптимальних методик тренувань і відновлення.

Жмарев Н.В. [7] відзначає, що урядові органи грають ключову роль у розробці та впровадженні стратегій та програм розвитку спорту. Вони мають забезпечити фінансову підтримку, створити сприятливі правові умови для розвитку спорту, регулювати діяльність спортивних організацій та забезпечити координацію зусиль національних та регіональних влад.

Спортивні федерації та клуби забезпечують організацію та проведення спортивних заходів, розвиток талановитих спортсменів, підтримку та розвиток спортивної інфраструктури.

Спонсори вносять суттєвий внесок у реалізацію стратегій та програм розвитку спорту, надаючи фінансову підтримку на проведення різноманітних спортивних заходів, будівництво спортивної інфраструктури та розвиток спортивних програм.

Таким чином, залучення зацікавлених сторін у реалізацію стратегій та програм розвитку спорту є ключовим елементом успішної діяльності у цій сфері. Взаємодія між різними групами і організаціями сприяє ефективному використанню ресурсів та досягненню спільних цілей у покращенні спортивної індустрії та підвищенні рівня фізичної активності населення.

Моніторинг дозволяє ефективно відстежувати й оцінювати прогрес та результативність виконання запланованих заходів і завдань. Як відмічають автори «Сучасний менеджмент: навчально-прикладний посібник» [12] цей процес є ключовим для забезпечення успішної реалізації стратегій та програм, а також для забезпечення постійного вдосконалення спортивного середовища.

Після аналізу даних проводиться оцінка ефективності виконаних заходів, порівняння досягнутого результату з поставленими цілями та визначення ступеня відповідності між ними.

Процес моніторингу та оцінки є постійним і повинен здійснюватися на регулярній основі протягом всього періоду реалізації стратегій та програм. Це дозволяє оперативно реагувати на зміни у спортивній галузі та вносити необхідні корективи у діючі стратегії.

Розділ II. ВПЛИВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НА РОЗВИТОК СПОРТУ В УКРАЇНІ

2.1. Оцінка досягнень в реалізації державної політики щодо розвитку спорту

Оцінка досягнень та проблем в реалізації державної політики у сфері спорту та спортивної культури в Україні є важливим етапом для визначення ефективності заходів та виявлення областей, які потребують подальшого удосконалення.

Розвиток спортивної інфраструктури в Україні визначається як один із ключових напрямків державної політики у сфері спорту. Цей процес передбачає будівництво нових спортивних об'єктів, модернізацію існуючих та створення умов для активного фізичного розвитку населення

Першим кроком у оцінці успішності розвитку спортивної інфраструктури є визначення кількості та якості будівництва та модернізації спортивних об'єктів. Це охоплює такі об'єкти, як стадіони, спортивні комплекси, бази для тренувань, басейни та інші спортивні заклади. Збільшення їхньої кількості та покращення якості забезпечує більше можливостей для зайняття спортом для населення різного віку та категорії

Успішність розвитку спортивної інфраструктури також вимірюється наявністю доступних та доступних для використання об'єктів. Важливо, щоб спортивні заклади були легко доступні громадянам та не були обмеженими для користування. Це може включати забезпечення зручних графіків роботи, розміщення в зручних для досягнення місцях та надання доступних тарифів.

Ефективність спортивної інфраструктури також вимірюється наявністю сучасного обладнання та технологій на спортивних об'єктах. Це включає в себе використання передових технологій для тренувань, обслуговування та безпеки, а також наявність інноваційних спортивних конструкцій та матеріалів.

Успішний розвиток спортивної інфраструктури вимірюється також за здатністю привертати та проводити різноманітні спортивні заходи та події. Спортивні об'єкти повинні бути адаптовані для проведення різноманітних змагань, турнірів та фітнес-подій для всіх категорій населення.

На думку Мудрика В.І.[17] зростання участі населення у спортивних заходах є ще одним показником успішності спортивних програм та політики, орієнтованої на підвищення фізичної активності та спортивної культури серед населення. Цей процес може бути виміряний за допомогою різних показників та статистичних даних.

Першим ключовим показником є кількість людей, які регулярно займаються спортом. Це може бути виміряно за допомогою опитувань або статистичних даних про кількість зареєстрованих спортивних клубів та груп, кількість абонементів у фітнес-центрах, та інші подібні дані.

Цим показником може бути участь населення у спортивних подіях та заходах. Це може включати участь у спортивних змаганнях, турнірах, масових забігах або фізичних активностях, організованих на місцевому рівні або в рамках національних програм.

Важливим показником є також рівень фізичної активності населення в цілому. Це може бути виміряно за допомогою опитувань або об'єктивних даних про кількість часу, витраченого на фізичні вправи, кількість кроків, зроблених за день, та інші метрики.

Не менш важливим є інтерес населення до спорту та фізичної активності. Це може бути виміряно за допомогою опитувань або статистичних даних про кількість переглядів спортивних подій, продажів квитків на спортивні заходи, а також загального інтересу до спортивних новин та подій у ЗМІ.

Підтримка спортивних талантів визнається як ключовий аспект спортивної політики кожної країни. Це не лише сприяє розвитку спортивної індустрії, а й піднімає престиж країни на міжнародній арені.

Підтримка талановитих спортсменів повинна починатися з виявлення потенціалу серед дітей і підлітків. В Україні, як і в інших країнах, спорт є

основним способом розвитку особистості, адже заняття спортом сприяють не лише фізичному розвитку, але й формуванню важливих соціальних та психологічних навичок. Для цього на державному рівні необхідно забезпечити доступ до спортивних секцій, клубів та шкіл для дітей і підлітків. Від цього залежить, чи зможуть талановиті спортсмени почати свій шлях у спортивній кар'єрі, чи буде їм надана можливість реалізувати свої здібності в повній мірі.

Одним із найважливіших етапів підтримки талантів є створення національних програм виявлення та підтримки молодих спортсменів, які продовжуватимуть свою кар'єру на професійному рівні. Державна підтримка має включати надання фінансових стипендій, допомоги у придбанні необхідного спортивного обладнання та забезпечення доступу до сучасних тренувальних баз. Така підтримка дозволяє молодим спортсменам зосередитись на тренуваннях і досягненні результатів, не переживаючи про матеріальні труднощі. Зокрема, важливо створити систему спеціальних грантів та програм підтримки для найобдарованіших учнів, що дозволить їм отримати вищу спортивну освіту, брати участь у міжнародних змаганнях та тренувальних зборах.

Підтримка спортивних талантів також включає надання їм доступу до найкращих тренерів та фахівців. Тренерський склад є важливою складовою успіху спортсменів, адже саме тренери вчать спортсменів техніці, тактиці, а також підтримують їх у важливі моменти спортивної кар'єри. У цьому контексті важливе значення має підвищення кваліфікації тренерів, що дозволить забезпечити високу якість підготовки спортсменів на всіх етапах розвитку. Крім того, наявність висококласних фахівців з медичної підтримки спортсменів, психологів, фізіотерапевтів є важливим фактором, що дозволяє спортсменам не тільки досягати високих результатів, а й підтримувати здоров'я протягом кар'єри.

Успішність підтримки спортивних талантів оцінюється наявністю та ефективністю програм, спрямованих на виявлення, розвиток та підтримку молодих обдарувань у різних спортивних дисциплінах. Важливо, щоб ці

програми забезпечували адекватну підтримку талановитих спортсменів на різних етапах їхнього розвитку, починаючи від молодіжних шкіл та закінчуючи підготовкою до міжнародних змагань.

Оцінка також включає аналіз фінансової підтримки, яку отримують спортсмени від держави, спонсорів або інших джерел. Фінансові вкладення в тренування, обладнання, медичне обслуговування та інші потреби талановитих спортсменів відіграють важливу роль у їхньому розвитку та досягненнях на міжнародному рівні.

Ключовим показником успішності є результати на міжнародних змаганнях. Високі досягнення та медалі спортсменів на олімпійських і чемпіонатах світу свідчать про ефективність державних програм п

Важливо, щоб державні програми забезпечували можливості для спортсменів розвивати свої навички, отримувати освіту та кваліфікації поза спортом, щоб забезпечити їм перспективне майбутнє навіть після завершення кар'єри у спорті.

Оцінка потребує аналізу ефективності програм розвитку, рівня фінансової підтримки, результатів на міжнародній арені та можливостей для професійного розвитку. Тільки комплексний підхід до оцінки дозволяє зрозуміти, наскільки успішно функціонують ці програми та які можливості вони відкривають для спортивного майбутнього країни.

Оцінка фінансової підтримки, яку отримують спортсмени, є важливим аспектом аналізу успішності державної політики у сфері розвитку спортивних талантів. Фінансові вкладення у тренування, обладнання, медичне обслуговування та інші потреби талановитих спортсменів відіграють ключову роль у їхньому розвитку та досягненнях на міжнародному рівні.

Христова Т.Є [21] зазначає, що перш за все, якісні тренування є основою для досягнення високих результатів у спорті. Належне фінансування забезпечує можливість найму кваліфікованих тренерів, оренду чи будівництво сучасних тренувальних баз, доступ до передових методик та технологій у спортивній підготовці. Наприклад, наявність спеціалізованих тренувальних таборів та

можливість участі у міжнародних тренувальних зборах надає спортсменам безцінний досвід та дозволяє підвищувати їхню майстерність.

Як відзначають автори [15] високоякісне спортивне обладнання є необхідним для досягнення конкурентних результатів. Державна підтримка та спонсорські внески дозволяють забезпечити спортсменів всім необхідним обладнанням, починаючи від спортивного інвентарю та закінчуючи спеціалізованими тренажерами. Інвестування в інфраструктуру, таку як стадіони, спортивні комплекси та тренувальні зали, також є критично важливим для створення оптимальних умов для підготовки спортсменів.

Для високих результатів необхідна підтримка фінансової стабільності спортсменів. Стипендії, гранти та інші форми фінансової підтримки дозволяють спортсменам зосередитися на тренуваннях та змаганнях, не турбуючись про матеріальні проблеми. Це особливо важливо для молодих спортсменів, які тільки починають свою кар'єру та ще не мають можливості отримувати доходи від професійної діяльності.

Не можна недооцінювати роль спонсорів та партнерів у фінансовій підтримці спортсменів. Компанії, які вкладають кошти у спорт, не лише допомагають окремим спортсменам, але й сприяють розвитку спортивної галузі в цілому. Спонсорство дозволяє покривати витрати на участь у міжнародних змаганнях, рекламні кампанії та інші важливі аспекти спортивної кар'єри. Мозолев О.М. зазначає [16], що результати спортсменів на міжнародних змаганнях відображають загальний рівень розвитку спорту в країні. Високі досягнення свідчать про ефективність національних програм підготовки, що включають належне фінансування, якісну спортивну інфраструктуру, професійний тренерський склад та медичне обслуговування. Медалі на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та інших престижних змаганнях є найкращим показником того, що спортивні таланти отримують необхідну підтримку для розвитку своїх навичок та досягнення високих результатів.

Ефективна державна політика у сфері спорту є основою для успішного виступу спортсменів на міжнародному. Автори «Організація та методика

спортивно-масової роботи» [18] вважають, що підготовка до міжнародних змагань є комплексним процесом, що включає тренування, психологічну підтримку, участь у відбіркових турнірах та відповідну акліматизацію до умов змагань. Спортсмени, які досягають високих результатів, зазвичай проходять через суворий відбір та багаторічну підготовку, що стає можливим завдяки ефективній системі підтримки з боку держави та спортивних федерацій.

Високі досягнення на міжнародних змаганнях свідчать про професіоналізм тренерів та спортивних фахівців, які працюють з спортсменами. Їхня здатність використовувати передові методики тренувань, аналізувати виступи та коригувати підготовку є критичними для досягнення успіху. Високі результати на міжнародних змаганнях не тільки підвищують престиж окремих спортсменів, але й піднімають імідж країни на світовій спортивній арені. Успіхи спортсменів стають джерелом національної гордості та надихають наступні покоління займатися спортом

Оцінка досягнень у підтримці спорту повинна також включати аналіз умов для професійного розвитку спортсменів. Це є ключовим аспектом, адже спортсмени мають розвивати свої навички не лише в спортивній галузі, але й отримувати освіту та кваліфікації, які забезпечать їм перспективне майбутнє після завершення спортивної кар'єри. Такий підхід дозволяє створити комплексну систему підтримки, яка враховує всі етапи життя спортсменів.

Перш за все, важливо забезпечити спортсменів можливістю отримувати якісну освіту. Багато спортсменів змушені поєднувати інтенсивні тренування з навчанням, тому підтримка у вигляді стипендій, спеціальних освітніх програм або гнучких навчальних графіків є надзвичайно важливою. Державні та приватні навчальні заклади можуть розробляти спеціальні програми для спортсменів, що дозволяють поєднувати навчання з тренуваннями та змаганнями.

Стипендії є одним з ключових інструментів підтримки спортсменів у здобутті освіти. Вони дозволяють спортсменам зосередитися на навчанні та спортивних досягненнях, не турбуючись про фінансові труднощі. Урядові

програми, спонсори та спортивні федерації можуть надавати стипендії для талановитих спортсменів, забезпечуючи їм можливість навчатися у найкращих навчальних закладах. Це не лише підвищує рівень освіти спортсменів, але й мотивує їх досягати нових висот як у спорті, так і в академічній діяльності.

Розробка спеціальних освітніх програм, адаптованих до потреб спортсменів, є надзвичайно важливою. Такі програми можуть включати гнучкі навчальні плани, дистанційне навчання, індивідуальні консультації та підтримку з боку викладачів. Наприклад, університети можуть створювати окремі групи для спортсменів, де розклад занять узгоджується з графіком тренувань та змагань. Це дозволяє спортсменам ефективно поєднувати навчання з тренуваннями, не відстаючи від своїх однокурсників. Така гнучкість дозволяє уникнути конфліктів між навчальними та спортивними

Автори [12] вважають, що управління процесом сфери фізичного виховання розвиток спортивної сфери неможливий без підготовки кваліфікованих кадрів. Необхідно розширювати та вдосконалювати програми підготовки тренерів, спортивних лікарів, менеджерів та інших фахівців у спортивній галузі. Впровадження сучасних методик навчання, співпраця з міжнародними спортивними організаціями та обмін досвідом сприятимуть підвищенню професійного рівня українських спеціалістів.

На думку авторів [4] забезпечення спортсменів можливістю отримувати якісну освіту є критично важливим для їхнього всебічного розвитку. Стипендії, спеціальні освітні програми, гнучкі навчальні графіки, інтеграція навчання та спорту, а також підтримка з боку викладачів та наставників створюють умови, що дозволяють спортсменам досягати успіхів як на спортивній арені, так і в академічній діяльності. Це сприяє формуванню гармонійних, освічених особистостей, готових до нових викликів і після завершення спортивної кар'єри.

Але звернемо увагу на реалізацію державної політики розвитку фізичної культури і спорту в Миколаївській області. На цей час можна зазначити стабільність показників чисельності різних верст населення, які займаються

масовим спортом та руховою активністю на спортивних об'єктах, розташованих біля їх місць проживання. Миколаївський регіональний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» є флагманом у цьому напрямку. Не дивлячись на воєнний стан у нашому регіоні на постійній основі проводяться фізкультурно-оздоровчі заходи в місцях масового відпочинку населення (парки, сквери, спортивні майданчики тощо) де абсолютно у всіх громадян незалежно від їх фізичних можливостей є змога долучитись до оздоровчої фізичної культури та спорту. В результаті проведення таких заходів люди долучаються до регулярних занять фізичною культурою та спортом всіма родинами, незалежно від віку, статі та фізичних можливостей. Наразі миколаївський обласний центр фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» координує проект «Активні парки – локації здорової України», у роботі якого залучено координаторів з 13 територіальних громад Миколаївської області.

«Активні парки – локації здорової України» - це соціальний проєкт Президента України та Міністерства молоді та спорту України. Ключовим завданням є залучення населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом, розвитку основних рухових якостей, а саме: загальна витривалість, сила, спритність, координація, гнучкість, швидкість.

На території Миколаївської області функціонує три центри фізичного здоров'я населення. З них два центри місцевого рівня Громадська організація «Миколаївський міський фізкультурно-оздоровчий клуб інвалідів "Вікторія"», фізкультурно-оздоровчий клуб людей з інвалідністю "Прометей" та один регіональний - центр фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю «Інваспорт».

Розроблено ряд заходів для залучення людей з обмеженими фізичними можливостями у фізкультурно-оздоровчих заходах. Також разом з Центром надання допомоги населенню на постійній основі 2 рази на тиждень проводяться фізкультурно-оздоровчі та спортивно-масові заходи для мешканців громад Миколаївської області.

За статистичними даними закладів дошкільної освіти, загальної середньої освіти, закладів професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, вищої освіти та позашкільної, організацій, які здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність за місцем проживання громадян у 2023 року кількість людей, які займаються фізичною культурою і спортом налічує 59 568 осіб.

На території Миколаївської області працюють 26 спортивних клубів, з них 21 клуб спортивної спрямованості та 5 клубів фізкультурно-оздоровчої діяльності. Кількість осіб залучених до занять фізичною культурою і спортом вище зазначеними клубами становить 3 156 осіб.

Але звернемо увагу на спорт вищих досягнень, який покроково формується від початкових груп дитячо-юнацьких спортивних шкіл, де починають виховуватися майбутні **Олімпійські чемпіони** до центрів олімпійської підготовки та шкіл вищої спортивної майстерності. На території Миколаївської області налічується сорок п'ять дитячо-юнацьких спортивних закладів, дві школи вищої спортивної майстерності, два центри олімпійської підготовки, один заклад фахової передвищої освіти спортивного профілю із особливими умовами навчання. Загальна кількість спортсменів загалом складає 9536 осіб.

Також розвивається учнівський спорт. У 2024 році миколаївськими спортсменами прийнято участь у всеукраїнській гімназяді, всесвітній літній гімназяді, мультиспортивному проєкті «Пліч-о-пліч всеукраїнські шкільні ліги» в якому приймали участь талановиті діти з чотирьох районів Миколаївської області.

Завдяки ефективній системі управління у галузі фізичної культури і спорту в Миколаївській області, на кінець 2024 року проведено більше 50 чемпіонатів та Кубків області з олімпійських та неолімпійських видів спорту, прийнято участь у понад 180 чемпіонатах та Кубках України.

Відповідно до наказу Міністерства молоді та спорту України від 22 грудня 2023 р. № 7651 «Про затвердження Складу національних збірних команд України з літніх олімпійських видів спорту на 2024 рік» 203

миколаївських спортсмени входять до складу Національних збірних команд України, з видів спорту визнаних в Україні.

Саме у 2024 році миколаївські спортсмени отримали одразу дві ліцензії на XXXIII літні Олімпійські ігри 2024 року. Це Данило Коновалов, майстер спорту України міжнародного класу (стрибки у воду) та Валерія Перемета, майстер спорту України міжнародного класу (гімнастика художня).

Дев'ять миколаївських паралімпійців завоювали ліцензії на XVII паралімпійські ігри 2024 року. Вони показали високі спортивні результати, завдяки яким вдалося вибороти вісім медалей, дві з яких найвищого гатунку та шість бронзових медалей. А саме:

1. ГОНТАР Анна (пара плавання) - три бронзові медалі.
Присвоєно спортивне звання «Заслужений майстер спорту України»
2. ПАЛАМАРЧУК Сергій (пара плавання) - дві бронзові медалі.
3. ЦВЕТОВ Ігор (пара легка атлетика) – дві золоті медалі на дистанціях 100 м та 200 м, клас T35.
4. ШИНКАРЬОВА Ірина (пара теніс настільний) – одна бронза.
Присвоєно спортивне звання «Майстер спорту України міжнародного класу».
5. МАЛЬЦЕВА Ангеліна (пара плавання)- 12, 14 місця.
6. ВАСИЛЕНКО Дмитро (пара плавання) – 6 місце.
7. НАУМЕНКО Олег (фехтування на візках) – 6 місце.
8. СЕРЬОЖЕНЬКО Дмитро (фехтування на візках) – 4 місце.
9. КОСМІНА Наталя (пара теніс настільний) – 5 місце.

Також хочеться зазначити результати миколаївських спортсменів з олімпійських та неолімпійських видів спорту, визнаних в Україні у порівнянні за 2023 та 2024 роки (таблиця 1) та на офіційних міжнародних змаганнях за 2024 рік (таблиця 2).

Таблиця 1

Порівняння результатів спортивних змагань з олімпійських та неолімпійських видів спорту, визнаних в Україні за 2023 - 2024 роки

<u>Назва змагань</u>	2023 рік		2024 рік	
	Всього медалей	Золото	Всього медалей	Золото
Олімпійські ігри	Токіо 2021 0 учасників	-	Париж 2 учасники	-
Чемпіонати світу	23	7	35	13
Чемпіонати Європи	7	4	13	2
Кубок Європи	2	-	6	3
Європейські ігри серед студентів	-	-	1	-
Всесвітня Гімназіада	-	-	2	-
Чемпіонати України	301	89	723	186
Кубки України	45	23	126	37
загальна кількість здобутих медалей	378	123	<u>906</u>	<u>241</u>
ІНВАСПОРТ (паралімпійські та дефлімпійські види спорту)				
Паралімпійські ігри	Токіо 2021	-	Париж 8	2
Чемпіонати світу	13	4	-	-
Чемпіонати Європи	3	-	6	2
Чемпіонати України	18	8	49	20
Кубки України	21	17	16	6
загальна кількість здобутих медалей	55	29	<u>79</u>	<u>30</u>

Таблиця 2

Результати спортсменів Миколаївської області на офіційних міжнародних змаганнях за 2024 рік

№	ПІБ спортсмена/ спортсменки	Вид спорту	Дата народження	Спортивне звання	Результат виступів(назва змагань, дата, місце проведення)
1	2	3	4	5	7
1.	Яковлев В'ячеслав	Бадмінтон	2003	МСУ	Чемпіонат Європи Командний м. Лодзь, 14-18.02.2024 5 місце
2.	Довгальова Анна	Стрибки на батуті	2005	МСУ	Кубок світу м. Алкмар, 13-14.03.2024 10 місце, 4 місце
					Чемпіонат Європи м. Гімарайш, 03-07.04.2024, 4 місце
3.	Скороход Даніїл	Фехтування	2007	МСУ	Чемпіонат Європи серед кадетів м. Неаполь, 21-23.02.2024 7 місце
					Чемпіонат світу серед юніорів м. Ер-Ріяд, 18-20.04.2024 12 місце
4.	Дзюба В'ячеслав	Фехтування	2003	МСУ	ЧЄ з фехтування на шаблях, молодь 03.06.2024 Туреччина, Анталія, 5 місце
5.	Коржовой Максим	Фехтування	2003	МСУ	Чемпіонат Європи з фехтування на рапірах, молодь 01-04.06.2024 Туреччина, Анталія, 5 місце
6.	Степовик Мілана	Фехтування	2007	МСУ	Чемпіонат Європи з фехтування на рапірах кадети, 22-24.02.2024 р. м. Неаполь, Італія, 3 місце
7.	Коротченко Вікторія	Фехтування	2007	МСУ	Чемпіонат Європи з фехтування на шаблях кадети, 22-24.02.2024 р. м. Неаполь, Італія, 3 місце
8.	Султанов Максут	Греко – римська боротьба	2007	МСУ	Чемпіонат Європи - (U17) 24- 26.06.2024 р. м. Новий Сад, Сербія 3 місце
9.	Величко Владислав	Греко – римська боротьба	2009	КМСУ	Чемпіонат Європи - (U15) 15-18.05.2024 р. м. Лоутракі, Греція, 5 місце

10.	Деревінський Дмитро	Веслування на байдарках і каное	2001	МСУ	Чемпіонат Європи з марафону серед молоді, 21-26.07.2024 р., м.Познань (Польща), 4 місце Чемпіонат Європи з марафону серед молоді, 21-26.07.2024 р., м.Познань (Польща), 6 місце Чемпіонат світу з марафону серед молоді, 16.09-22.09.2024 р., м. Меткович (Хорватія) 4 місце
11.	Чернецький Дмитро	Веслування на байдарках і каное	2004	МСУ	Чемпіонат Європи з марафону, 21-26.07.2024 р., м. Познань (Польща) 8 місце Чемпіонат світу з марафону серед молоді, 16.09-22.09.2024 р., м. Меткович (Хорватія) 8 місце
12.	Мірзоєв Самір	Тхеквондо	2007	МСУ	Чемпіонат світу серед юніорів, 01-06.10.2024 р., м. Чхунчхон (Корея), 3 місце Чемпіонат Європи серед молоді U-21, 20-23.11.2024 р., м. Сараєво (Боснія і Герцеговина) 2 місце
13.	Мірзоєв Сімур	Тхеквондо	2005	МСУМК	Чемпіонат Європи, 09-12.05.2024 р., м. Белград (Сербія), 3 місце
14.	Цомпель Ксенія	Веслування на байдарках і каное	2007	МСУ	Чемпіонат Європи 26-30.06.24р. Братислава, Словачія, 6 місце
15.	Перемета Валерія	Гімнастика художня	2007	МСУ	Кубок світу з художньої гімнастики, дорослі, 23.03.-24.03.2024 р., Афіни, Греція, 4 місце
					Чемпіонат Європи з гімнастики художньої, дорослі 22.05.-26.05.2024р. м. Будапешт, Угорщина, 3 місце
					Кубок світу з художньої гімнастики, дорослі 21.06.-23.06.2024р. м.Мілан Італія, 3 місце
16.	Лупін Давид	Веслування на байдарках і каное.	2006	Майстер спорту України	Чемпіонат Європи серед юніорів і молоді. 27 - 30 червня 2024р.м. Братислава, 2 місце
					Чемпіонат світу серед юніорів та молоді до 23-х років.. 17-21.07. 2024р. Пловдив, Болгарія, 3 місце
17.	Полозюк Аліна Євгенівна	Фехтування	2002	МСУМК	Кубок світу, 21-24 листопада, 2024 року, 2 місце

18.	Кузікова Руслана Сергіївна	Важка атлетика	2003	МСУМК	Чемпіонат Європи з важкої атлетики серед юніорів до 20 років та молоді до 23-х років, що проходив з 26 жовтня по 03 листопада 2024 року у м. Рашин (Польща), 1 місце
19.	Цуканова Ангеліна	Кікбоксінг ІСКА	2008	КМСУ	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 2 місце
20.	Бровко Аліна	Кікбоксінг ІСКА	2007	МСУ	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 1, 3 місце
21.	Кускова Анастасія	Кікбоксінг ІСКА	2011	1 сп.р.	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 2 місце
22.	Тонконогова Надія	Кікбоксінг ІСКА	2003	МСУМК	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 1, 2 місце
23.	Завадський Влад	Кікбоксінг ІСКА	2005	МСУ	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 1 місце
24.	Шаповалов Гліб	Кікбоксінг ІСКА	2010	1 юн.р.	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 1 місце
25.	Мальниченко Вадим	Кікбоксінг ІСКА	2011	б/р	Чемпіонат світу з кікбоксингу ІСКА, 23-27.10.2024 рік, м. Відень, Австрія, 2 місце
26.	Левченко Іван	Кікбоксінг ВТКА	2009	2 р.	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 1, 1 місце
27.	Лагерний Данило	Кікбоксінг ВТКА	2005	МСУМК	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 2, 3 місце
28.	Вишневіська Вікторія	Кікбоксінг ВТКА	2005	КМСУ	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 1 місце
29.	Палієнко Дар'я	Кікбоксінг ВТКА	2008	КМСУ	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 3, 4 місце
30.	Овчар Світлана	Кікбоксінг ВТКА	2009	КМСУ	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 2, 2, 3 місце
31.	Лаврук Крістіна	Кікбоксінг ВТКА	2011	1 Р.	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 3, 4 місце

32.	Прокопенко Андрій	Кікбоксінг ВТКА	2002	МСУМК	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 2 місце
33.	Валюшко Назар	Кікбоксінг ВТКА	2006	КМСУ	Чемпіонат Світу з кікбоксингу ВТКА 23-27.10.2024 (Маріна ді Каррара) Італія, 1, 3 місце
34.	Георгій Юр'єв	Кіокушин	2008	КМСУ	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 1 місце
35.	Яніцька Наталі	Кіокушин	2015	б/р	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 1 місце
36.	Майданченко Ігнат	Кіокушин	2015	б/р	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 1 місце
37.	Галімон Анна	Кіокушин	2015	б/р	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 2 місце
38.	Валянський Ярослав	Кіокушин	2010	б/р	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 2 місце
39.	Ткач Артем	Кіокушин	2009	КМСУ	Кубок Європи з кіокушин карате ІКО-1, 26-27.10.2024, м. Катовіц, Польща, 3 місце
40.	Гончарук Дмитро	Самбо	2007	КМСУ	Юніорський чемпіонат світу з самбо, 10-13.10.2024, Кіпр, 3 місце

З 2022 року у нашому регіоні щорічно комплектується штатна спортивна команда резервного спорту для перспективної, талановитої молоді, до якої потрапляють кращі спортсмени Миколаївської області. Щорічно виплачується стипендія Миколаївської обласної ради та Миколаївської обласної військової адміністрації за високі спортивні досягнення. Кількість стипендіатів станом на 2024 рік складає 59 спортсменів.

Всі ці заходи мотивують та спрямовують спортсменів нашого регіону на вдосконалення своєї майстерності, здобуття нових вершин та захищати честь саме Миколаївської області.

На превеликий жаль з початку воєнного стану, внаслідок збройної агресії Російської федерації були зруйновані або пошкоджені багато спортивних об'єктів нашого регіону, які мають (мали) важливе значення для суспільства та

області, як для здоров'я громадян, так і для соціально-економічного розвитку. Багато об'єктів пошкоджені частково, але є й такі об'єкти, що зруйновані повністю.

Завдяки спільним зусиллям та за рахунок коштів обласного та міського бюджетів з 25 пошкоджених або зруйнованих спортивних об'єктів Миколаївської області відновлено 18 спортивних об'єктів.

Окремо хочеться зазначити, що відновив свою роботу комунальний заклад фахової передвищої освіти Миколаївський фаховий коледж фізичної культури Миколаївської обласної ради (далі - коледж), який є унікальним закладом фахової передвищої спеціалізованої освіти спортивного профілю, що поєднує у навчально - тренувальному процесі здобуття основної загальної середньої освіти для школярів та фахової передвищої освіти за спеціальністю «Фізична культура і спорт» освітнього - професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» та підготовку з олімпійських видів спорту, які здатні успішно брати участь у всеукраїнських та міжнародних спортивних змаганнях різного рівня й представляти Україну та Миколаївщину.

Коледж є одним із пріоритетних закладів по галузі фізичної культури і спорту в Миколаївській області.

Після ракетної атаки в 2022 році будівлі навчального та спальних корпусів зазнали руйнувань і пошкоджень (дивитись фото 1, фото 2). Завдяки плідній співпраці Миколаївської обласної військової адміністрації та міжнародних партнерів, а саме UNDP, чотириповерхова будівля навчального корпусу була відновлена і вже 02 липня 2024 року відбулося його урочисте відкриття (дивитись фото 3 і фото 4).

У 2025 році планується відновлення гуртожитку комунального закладу фахової передвищої освіти Миколаївського фахового коледжу фізичної культури Миколаївської обласної ради, який також зазнав значних руйнувань.

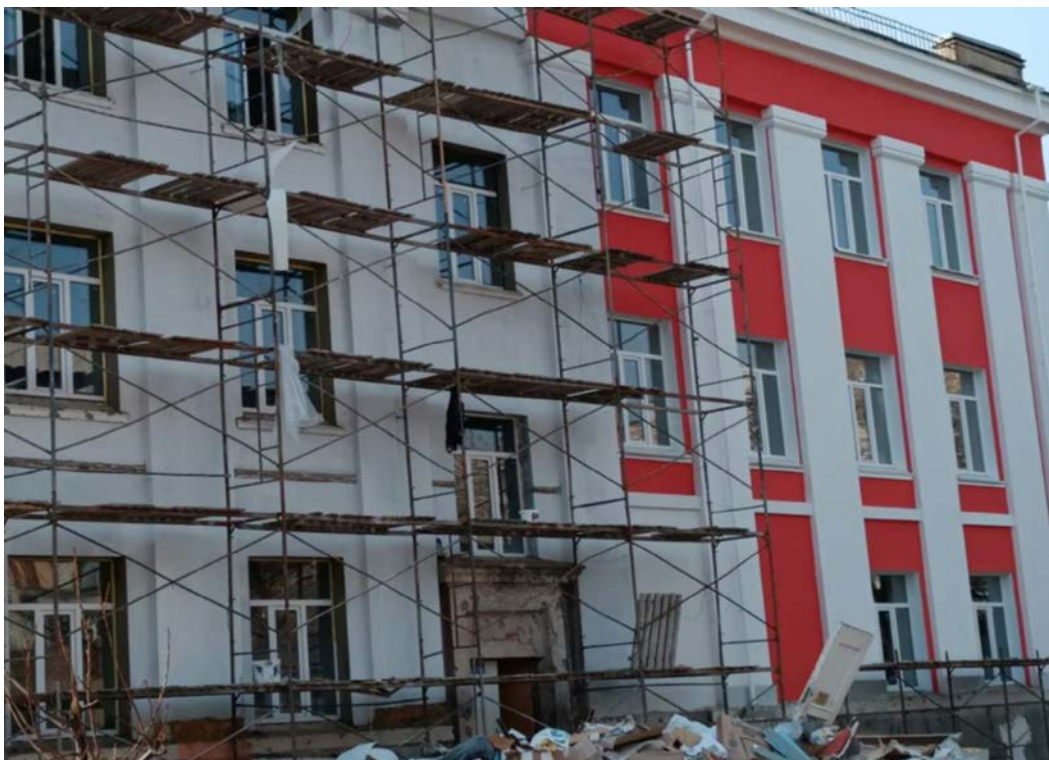
(Фото 1) Руйнування учбового корпусу

(фото 2) Руйнування учбового корпусу

(фото 3) Відновлення учбового корпусу

(фото 4) Відновлення учбового корпусу

Таблиця 3

Загальна інформація щодо об'єктів спортивної інфраструктури Миколаївської області, що залишились не відновленими на цей час

№	Місто	Юридична назва об'єкта	Ступінь пошкодження	Характер руйнувань (стилий опис)	Дата завданих руйнувань**	Стан на цей час
1.	Миколаїв	КУ Центральний міський стадіон	Пошкоджено	Значні численні пошкодження будівель та спортивної інфраструктури	28.06.2022	Заплановане відновлення
2.	Баштанка	Баштанська дитячо-юнацька спортивна школа	Частково зруйновано	Влучення ракети в бігові доріжки, зруйновані стільці для глядачів.	07.06.2022	Не відновлюється
3.	Баштанка	Баштанська дитячо-юнацька спортивна школа	Зруйновано повністю	Пряме попадання ракети.	07.06.2022	Не відновлюється
4.	смт. Березнегувате	Березнегуватська дитячо-юнацька спортивна школа	Пошкоджено	Наявність тріщин в опорних конструкціях перекриття спортивної зали, пошкоджені входні двері (4 шт.), вибито 5 вікон, пошкоджено цоколь будівлі ДЮСШ, потребує заміни пошкоджена огорожа майданчика з штучним покриттям.	Березень 2022 р.	Не відновлюється
5.	Очаків	Очаківська дитячо-юнацька спортивна школа	Пошкоджено	Частково пошкоджено дах головної будівлі, 50% пошкоджено вікон, зруйнований дах допоміжної споруди, пошкоджені двері.	09.01.2023	Не відновлюється
6.	Снігурівка	Снігурівська дитячо-юнацька спортивна школа Снігурівської міської ради	Пошкоджено	Пошкоджено дах будівлі, а саме шиферне покриття у кількості 26 штук.	16.04.2023	Не відновлюється
7.	Миколаїв	Обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву з вітрильного спорту "Обласний яхт-клуб"	Пошкоджено	Пошкоджено будівлю "Обласного яхт-клубу", господарську будівлю, зруйновано елінг для зберігання спортивних човнів	28.04.2024	Відновлюється

2.2. Перспективи та шляхи розвитку спорту в Україні

Перспективи та шляхи розвитку спортивної сфери в Україні є важливою темою, що охоплює широкий спектр аспектів, включаючи інфраструктуру, фінансування, освітні програми, міжнародну співпрацю та розвиток масового спорту. Розвиток цієї сфери сприятиме не лише підвищенню рівня фізичної культури та здоров'я населення, але й зміцненню міжнародного іміджу країни.

Один з ключових аспектів розвитку спортивної сфери в Україні – це модернізація та будівництво спортивної інфраструктури. Інвестиції у будівництво нових стадіонів, спорткомплексів, тренувальних баз та майданчиків сприятимуть залученню більшої кількості людей до занять спортом. Крім того, забезпечення сучасним обладнанням та умовами для тренувань є необхідним для підготовки спортсменів світового рівня. Важливим напрямком є також розвиток спортивної інфраструктури у сільській місцевості та малих містах, що дозволить зробити спорт доступним для всіх громадян.

Збільшення фінансування спортивної галузі з державного бюджету, а також залучення приватних інвестицій є критично важливими для розвитку спорту. Необхідно створювати сприятливі умови для спонсорства та меценатства, розробляючи пільги та стимулюючи бізнес вкладати у спортивні програми та інфраструктуру. Важливо забезпечити прозорість та ефективність використання коштів, що дозволить підвищити довіру інвесторів та суспільства.

Співпраця з громадськими організаціями та приватним сектором може сприяти розвитку масового спорту. Громадські організації можуть організовувати спортивні заходи, проводити тренінги та лекції, залучати волонтерів. Бізнес може підтримувати спортивні програми через спонсорство, надавати фінансову допомогу для облаштування спортивних майданчиків та організації заходів. Така співпраця створює синергію зусиль для досягнення спільної мети – популяризації спорту та здорового способу життя.

Збільшення фінансування спортивної галузі з державного бюджету має стратегічне значення для розвитку інфраструктури, підтримки спортивних програм та підготовки спортсменів. Це може бути досягнуто за допомогою збільшення виділених коштів на спорт у загальному державному бюджеті, а також через розробку спеціальних програм фінансування спорту.

Жданова О. М [5] вважає, що важливо, щоб ці кошти були спрямовані на розвиток спортивної інфраструктури, підтримку спортивних талантів, проведення масових спортивних заходів та підвищення кваліфікації тренерського складу. Потрібно також забезпечити прозоре та ефективне використання цих коштів, щоб уникнути корупції та мінімізувати втрати.

Приватні інвестиції в спорт можуть доповнити державне фінансування і стати джерелом додаткових ресурсів для розвитку галузі. Для цього необхідно створити сприятливі умови для спонсорства та меценатства у спорті.

Це може бути досягнуто шляхом розроблення програм підтримки для бізнесу, які передбачають пільги або податкові стимули для компаній, що вкладають у спортивні програми та інфраструктуру. Також важливо розвивати партнерські відносини між державою, бізнесом та спортивними організаціями для спільного фінансування та реалізації спільних проектів.

Приватний сектор може виступати в якості спонсорів, які підтримують спортивні заходи, команди та програми. Крім того, приватні інвестиції можуть бути спрямовані на будівництво та удосконалення спортивної інфраструктури, створення спортивних клубів та академій, а також на розвиток спортивних технологій.

Для того, щоб залучити більше приватних інвестицій у спортивну галузь, необхідно створити сприятливі умови для спонсорства та меценатства. Це може включати в себе розробку податкових пільг для компаній, які інвестують у спорт, а також надання престижних нагород і визнання для меценатів.

Спонсорська підтримка забезпечує фінансову стабільність для спортивних організацій та команд, дозволяючи їм залучати кошти на різні потреби, такі як тренування, обладнання, подорожі на змагання та медичне

обслуговування. Відомі бренди та компанії, що стають спонсорами, отримують можливість підвищити свою відомість, рекламувати свої товари та послуги, а також позиціонувати себе як соціально відповідальні підприємства.

Меценатство, з свого боку, передбачає фінансову підтримку від приватних осіб або організацій, які діють без очікування отримання матеріальної вигоди. Це може бути пожертвування коштів або надання ресурсів для підтримки спортивних проєктів, програм або талантів.

На думку Куделко В.Є [9] для того, щоб залучити нових спонсорів та утримати існуючих, важливо проводити спеціальні заходи для спонсорів, такі як корпоративні заходи, екскурсії, виставки чи тренінги. Ці заходи можуть сприяти побудові довгострокових відносин, підвищити зацікавленість спонсорів у спортивних програмах та проєктах, а також сприяти обміну ідеями та досвідом.

Важливо розробляти ефективні маркетингові кампанії, які спрямовані на залучення нових спонсорів та привертання їхньої уваги до спортивних подій та проєктів. Це може включати в себе використання соціальних мереж, рекламних матеріалів, прес-релізів, а також прямого контакту з потенційними спонсорами.

Стимулювання спонсорства в спортивній галузі є важливою складовою її розвитку та фінансування. Шляхом створення привабливих умов для спонсорів, побудови довгострокових партнерських відносин, проведення спеціальних заходів та розробки ефективних маркетингових кампаній можна забезпечити стабільну та ефективну підтримку спортивних програм та подій.

Кудлата К.В. [10] вважає, що прозорість та ефективне використання коштів у спортивній галузі мають вирішальне значення для її сталого розвитку. Забезпечення прозорості у фінансових операціях є невід'ємною складовою ефективного управління та використання ресурсів у будь-якій сфері, включаючи спорт. Прозорість означає, що інформація про фінансові процеси та витрати доступна для всіх зацікавлених сторін і є зрозумілою та доступною.

Публічне оприлюднення фінансових звітів є важливим елементом забезпечення прозорості та відкритості у фінансовій діяльності спортивних

організацій, клубів, федерацій та інших установ. Це важливий крок у створенні довіри як серед громадськості, так і серед зацікавлених сторін, і грає вирішальну роль у впровадженні ефективного управління фінансами.

Публічне оприлюднення фінансових звітів забезпечує доступність інформації про фінансовий стан та діяльність спортивних організацій. Це дозволяє всім зацікавленим сторонам, включаючи членів організації, інвесторів, спонсорів та громадськість, вільно ознайомлюватися з фінансовими даними.

На думку Рєпкіної Ю.М. [19] розширення міжнародного спортивного співробітництва є ключовим фактором для розвитку спорту в будь-якій країні, включаючи Україну. Це сприяє не лише підвищенню професійного рівня спортсменів, а й сприяє міжнародному визнанню та позиціонуванню країни на глобальній арені.

Одним з перших кроків у встановленні партнерських відносин є підписання угод про співпрацю між спортивними організаціями, федераціями або клубами з різних країн. Ці угоди можуть передбачати обмін тренерами та спортсменами, спільне проведення тренувань та змагань, а також спільні проекти у сфері розвитку спортивної інфраструктури.

Угоди про співпрацю створюють можливості для обміну досвідом та інноваціями між спортивними організаціями з різних країн. Автори «Управління у сфері фізичної культури і спорту на рівні адміністративно-територіальних одиниць: традиції і новації» [20] відзначають, що це дозволяє впроваджувати нові підходи та методики в тренувальний процес та підвищує конкурентоспроможність спортивних команд.

Розширення міжнародної співпраці у спортивній сфері відкриває нові можливості для розвитку українського спорту. Участь у міжнародних змаганнях, обмін досвідом з іноземними спортсменами та тренерами, участь у міжнародних спортивних програмах та проектах сприяють підвищенню рівня українського спорту. Важливо також активно працювати над підготовкою спортсменів до участі в Олімпійських іграх та інших міжнародних змаганнях, що підвищує престиж країни на світовій арені.

Популяризація масового спорту та фізичної культури серед населення є важливішим напрямком розвитку. Важливо залучати до занять спортом дітей, молодь, дорослих та людей похилого віку. Для цього необхідно організовувати масові спортивні заходи, змагання, фестивалі та інші активності, що стимулюватимуть інтерес до здорового способу життя. Особливу увагу слід приділяти розвитку спорту у школах та навчальних закладах, створюючи умови для регулярних занять фізкультурою.

Організація масових спортивних заходів, таких як марафони, велопробіги, міські спартакіади та фестивалі здоров'я, є ефективним способом залучення широких верств населення до занять спортом. Такі заходи сприяють формуванню позитивного ставлення до фізичної активності, об'єднують людей різного віку та соціального статусу навколо спільних цінностей здорового способу життя. Наприклад, сімейні спортивні свята можуть стати чудовою нагодою для спільного проведення часу та популяризації спорту серед дітей і дорослих. Важливо, щоб такі заходи були доступними для всіх охочих, незалежно від рівня фізичної підготовки. Це можуть бути аматорські турніри з футболу, баскетболу, волейболу, тенісу та інших видів спорту. Фестивалі здоров'я з майстер-класами, лекціями про здоровий спосіб життя та виступами професійних спортсменів також можуть зацікавити багатьох людей.

Малиновський В.Я., [13] вважає, що розвиток спорту у школах та навчальних закладах є основою для формування здорових звичок у дітей та молоді. Важливо забезпечити навчальні заклади необхідною спортивною інфраструктурою: сучасними спортивними залами, майданчиками, басейнами та обладнанням. Крім того, необхідно розробляти та впроваджувати цікаві та різноманітні програми фізичного виховання, що враховують інтереси та потреби учнів. Спортивні секції, гуртки та клуби у школах можуть сприяти залученню дітей до регулярних занять спортом.

Залучення дорослих та людей похилого віку до занять спортом є важливим аспектом популяризації фізичної культури. Програми, розроблені спеціально для цих вікових груп, можуть включати заняття з фітнесу, йоги,

плавання, скандинавської ходьби та інших видів фізичної активності. Важливо, щоб ці програми були доступними та враховували фізичні можливості та обмеження учасників. Спеціальні заняття для людей похилого віку можуть допомогти підтримувати їхню фізичну форму, покращувати здоров'я та підвищувати якість життя.

Автор [11] вважає, що проведення інформаційних кампаній та активне використання медіаресурсів для популяризації спорту та здорового способу життя є важливим інструментом впливу на суспільну свідомість. Соціальні мережі, телебачення, радіо та інтернет можуть бути використані для поширення інформації про користь фізичної активності, проведення спортивних заходів та успіхи українських спортсменів. Важливо створювати позитивні приклади та мотивуючі історії, що надихатимуть людей на активний спосіб життя.

Приклад інших країн демонструє, що стратегічні інвестиції в цю сферу сприяють зміцненню здоров'я нації, соціальній інтеграції та підвищенню якості життя. Україна може врахувати досвід цих країн, розвиваючи спортивну інфраструктуру, збільшуючи фінансування, впроваджуючи освітні програми та організовуючи масові спортивні заходи. Це дозволить створити умови для гармонійного розвитку особистості та формування здорового суспільства.

Таким чином, перспективи розвитку спортивної сфери в Україні пов'язані з комплексним підходом, що включає розвиток інфраструктури, збільшення фінансування, підготовку кадрів, популяризацію масового спорту, міжнародну співпрацю та впровадження технологічних інновацій. Це сприятиме не лише підвищенню рівня спортивних досягнень, але й загальному покращенню здоров'я та фізичної активності населення, зміцненню соціальної інтеграції та підвищенню міжнародного іміджу України. Важливо залучати до занять спортом дітей, молодь, дорослих та людей похилого віку. Для цього необхідно організовувати масові спортивні заходи, змагання, фестивалі та інші активності, що стимулюватимуть інтерес до здорового способу життя. Особливу увагу слід приділяти розвитку спорту у школах та навчальних закладах, створюючи умови для регулярних занять фізкультурою.

Розділ III. ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СПОРТУ

3.1 Основні проблеми, що впливають на розвиток спорту в Україні.

Розвиток спорту в Україні є важливою складовою частиною соціально-економічного розвитку країни, адже здоров'я нації, підвищення рівня фізичної культури, а також досягнення спортивних висот здатні сприяти зміцненню національної гордості та іміджу держави на міжнародній арені. Проте існує низка проблем, які гальмують розвиток спорту в Україні і потребують негайного вирішення. Серед цих проблем можна виділити низький рівень фінансування, недостатню інфраструктуру, відсутність належної організації та управління, а також соціальні фактори, які впливають на залучення молоді до спортивної діяльності.

На думку Вороніна І. [23] першою та однією з найважливіших проблем є недостатнє фінансування спорту в Україні. Спортивна інфраструктура потребує значних інвестицій, проте державні видатки на розвиток спорту часто не відповідають реальним потребам. Спортивні федерації, клуби, організації стикаються з обмеженими фінансовими ресурсами, що обмежує їхні можливості для розвитку, організації змагань, тренувальних зборів і розвитку нових напрямків спорту. Багато спортивних закладів, особливо в регіонах, мають застаріле обладнання, а інколи навіть відсутні необхідні умови для проведення тренувань. У результаті, талановиті спортсмени не отримують належного доступу до якісної спортивної підготовки, що негативно позначається на їхніх результатах і можливості досягати високих спортивних досягнень.

На жаль, ресурси, виділені державою на підтримку спорту, часто не відповідають масштабам і вимогам, необхідним для забезпечення належних умов для тренувань, розвитку інфраструктури та підготовки спортсменів.

Спортивна інфраструктура країни, яка має безпосередній вплив на рівень підготовки спортсменів, потребує значних фінансових інвестицій. Однак реальна ситуація така, що багато спортивних організацій, федерацій, клубів і секцій змушені працювати в умовах обмеженого фінансування, що ускладнює проведення змагань, тренувальних зборів, а також розвиток нових спортивних напрямків і талантів

Як відзначає у своїй роботі Селіванова Л. [24] особливо складною ситуація є в регіонах, де спортивні заклади не лише мають застаріле обладнання, а й інколи відсутні базові умови для проведення тренувань. Відсутність належної матеріально-технічної бази обмежує можливості для розвитку молодих спортсменів, адже вони змушені тренуватися на старому обладнанні, що не відповідає сучасним стандартам і може негативно впливати на якість підготовки. Більш того, у віддалених районах країни часто немає достатньої кількості спортивних майданчиків або змагань, що обмежує можливості для участі в національних та міжнародних змаганнях. Це знижує шанси спортсменів на досягнення високих результатів, оскільки вони не мають доступу до необхідних ресурсів і можливостей для повноцінного розвитку.

Така ситуація, в свою чергу, негативно впливає на загальний рівень спортивної підготовки в Україні. Багато талановитих молодих спортсменів через відсутність належної фінансової підтримки або ресурсів не можуть реалізувати свій потенціал, а їхній шлях до спортивних досягнень залишається непростим і тривалим. Вони змушені шукати альтернативні шляхи для тренувань за кордоном або відмовлятися від спортивної кар'єри через фінансові труднощі. Це створює суттєву прірву між найкращими спортсменами, які мають доступ до фінансування та інфраструктури, і тими, хто не має можливості реалізувати свої здібності через брак ресурсів.

Таким чином, на думку авторів роботи [25] недостатнє фінансування та обмежений доступ до якісної спортивної інфраструктури є серйозними перешкодами на шляху розвитку спорту в Україні. Для того щоб країна могла досягти високих спортивних результатів на міжнародній арені, необхідно

здійснити значні інвестиції в спортивну інфраструктуру, модернізувати наявні об'єкти, а також забезпечити належну фінансову підтримку як для федерацій, так і для окремих спортсменів, що дасть їм змогу розвиватися і досягати високих спортивних досягнень.

Іншою значущою проблемою є недостатня розвиток спортивної інфраструктури. Спортивні майданчики, стадіони, басейни, тренажерні зали, спортивні школи — все це є необхідним для підготовки спортсменів. Проте багато таких об'єктів або не існують, або знаходяться в поганому стані. Відсутність сучасних спортивних комплексів у деяких областях країни робить неможливим або ускладнює тренування на належному рівні. Більш того, обмежений доступ до інфраструктури спортсмени змушені їздити в інші міста або навіть інші країни для тренувань і змагань. Це створює додаткові витрати як для спортсменів, так і для їхніх тренерів, а також обмежує можливість залучати молодь до спорту.

Відсутність сучасних спортивних об'єктів і поганий стан тих, що є, значно ускладнюють підготовку спортсменів на всіх рівнях — від аматорського до професійного. Спортивні майданчики, стадіони, басейни, тренажерні зали, спортивні школи — всі ці елементи є невід'ємною частиною системи підготовки атлетів. Однак на сьогоднішній день багато таких об'єктів або зовсім відсутні, або перебувають в занедбаному стані, що прямо впливає на ефективність тренувального процесу та здатність спортсменів досягати високих результатів.

Особливо серйозною є ситуація в деяких віддалених регіонах України, де спортивні об'єкти або не побудовані, або залишаються вкрай застарілими і не відповідають сучасним вимогам. Наприклад, старі стадіони, басейни, спортивні зали часто не можуть забезпечити належний рівень безпеки для спортсменів і не відповідають стандартам для проведення міжнародних змагань. Це створює великі труднощі для розвитку спорту, адже без наявності якісних та доступних об'єктів для тренувань та змагань неможливо забезпечити високий рівень підготовки атлетів.

Більш того, відсутність сучасних спортивних комплексів у деяких областях країни змушує спортсменів, особливо тих, хто проживає в невеликих містах і селах, їздити для тренувань в інші міста або навіть інші країни. На думку Герасимова [26] це, по-перше, є додатковим фінансовим навантаженням як для самих спортсменів, так і для їхніх тренерів, адже часто такі поїздки потребують значних витрат на транспорт, проживання та інші супутні витрати. По-друге, це обмежує доступ до тренувального процесу для тих, хто не може собі дозволити такі витрати. І, по-третє, це знижує мотивацію у молоді займатися спортом, оскільки для багатьох дітей і підлітків, особливо в маленьких містах та селищах, можливість тренуватися на сучасному спортивному обладнанні є дуже обмеженою.

Крім того, автори [27] відзначають, що нестача належної інфраструктури стримує залучення молоді до спорту на різних етапах їх розвитку. Якщо для юних спортсменів не створено умов для занять у місцевих спортивних школах, клубах або секціях, вони часто не бачать сенсу в тому, щоб продовжувати тренування, а замість цього можуть віддати перевагу іншим видам діяльності, які не потребують таких зусиль і витрат. Для країни, яка прагне до розвитку національних спортивних традицій, це є серйозною проблемою, адже саме в молодіжному віці формується спортивний потенціал, і відсутність доступу до сучасних спортивних майданчиків або належної спортивної освіти може призвести до втрати талановитих спортсменів.

У роботі [28] автори відзначають, що ситуація з інфраструктурою не тільки обмежує можливості для фізичного розвитку молоді, а й значно знижує шанси на досягнення високих результатів у міжнародних змаганнях. Українські спортсмени, які не мають належного доступу до сучасних спортивних комплексів, часто стикаються з серйозними труднощами під час підготовки до важливих змагань, що, в свою чергу, позначається на їхніх результатах. Вони змушені шукати можливості для тренувань у інших країнах, де інфраструктура більш розвинена, або брати участь у міжнародних змаганнях, де їхня підготовка виявляється менш ефективною порівняно з конкурентами.

Не менш важливою проблемою є організація та управління спортом в Україні. У багатьох випадках організаційні структури в спорті працюють неефективно, існує велика бюрократія, а також нестача професіоналів в управлінні спортивними організаціями. Спортивні федерації часто не мають чіткої стратегії розвитку, а розподіл фінансів між різними спортивними напрямками не завжди відбувається на основі об'єктивних критеріїв. Це призводить до того, що спорт не отримує достатнього розвитку в різних галузях, а увага концентрується лише на певних популярних видах спорту, таких як футбол чи бокс. Нерідко виникають ситуації, коли спортивні команди чи окремі спортсмени стикаються з адміністративними бар'єрами, що ускладнює їхній шлях до успіху

На думку Давиденко О. [29] це питання вимагає глибокої уваги, оскільки без належної організації та чіткої стратегії розвитку важко досягти високих результатів на міжнародній арені. В Україні спортивна система стикається з цілим рядом проблем в управлінні, серед яких найбільш суттєвими є відсутність професіоналів, надмірна бюрократія та нерівномірний розподіл фінансових ресурсів серед різних спортивних напрямків. Ці фактори значною мірою знижують ефективність роботи спортивних організацій і перешкоджають розвитку всіх видів спорту в країні.

Як вважають автори [30] однією з основних причин неефективного управління є наявність великої бюрократичної машини, що ускладнює прийняття рішень і реалізацію проектів. Спортивні організації часто зіткнулися з проблемами, коли необхідні зміни в організації діяльності або управлінні затримуються через надмірну кількість адміністративних процедур. Це не лише гальмує оперативність у вирішенні питань, а й створює атмосферу, у якій важко реалізовувати нові ідеї та інновації. В результаті, багато ініціатив, які могли б позитивно вплинути на розвиток спорту в країні, залишаються на етапі планування, так і не потрапляючи на стадію практичного втілення.

Протасова І. [31] вважає, що ще однією важливою проблемою є брак кваліфікованих професіоналів в управлінні спортивними структурами. На жаль,

в Україні спортивні організації часто не мають достатнього числа фахівців, які здатні ефективно управляти процесами розвитку спорту. Це включає не лише менеджерів та адміністраторів, а й спортивних аналітиків, маркетингологів, фахівців з організації змагань, розвитку інфраструктури. Брак таких фахівців призводить до низької якості управління, неправильного розподілу ресурсів та неефективного використання наявних можливостей.

Іншою серйозною проблемою, на думку авторів [33] є відсутність чіткої стратегії розвитку спорту на національному рівні. Спортивні федерації часто не мають стратегічного бачення, яке визначало б напрямки розвитку різних видів спорту, а також конкретні механізми для досягнення успіху. Без чіткої стратегії розвитку важко планувати довгострокові проекти, залучати інвестиції, розвивати нові напрямки і досягати значних спортивних результатів. Це особливо виявляється в менш популярних видах спорту, де відсутність стратегічного плану і фінансування призводить до відставання в порівнянні з більш розвиненими країнами.

Проблема розподілу фінансових ресурсів також є однією з найгостріших. В Україні більшість фінансування спрямовується на популярні види спорту, такі як футбол чи бокс, в той час як менш популярні спортивні дисципліни часто залишаються без належної підтримки. Це призводить до того, що багато талановитих спортсменів, які займаються не такими популярними видами спорту, не мають змоги отримати необхідну підтримку для розвитку своєї кар'єри. Відсутність об'єктивних критеріїв для розподілу фінансів між різними спортивними напрямками створює ситуацію, коли увага та ресурси концентруються лише на тих видах спорту, які мають найбільшу популярність, хоча потенціал для успіху є і в інших дисциплінах.

Крім того, вважає Качуровський І. [33] на шляху до успіху часто виникають адміністративні бар'єри, які ускладнюють роботу спортивних команд та окремих спортсменів. Це можуть бути як юридичні перепони, так і проблеми з отриманням необхідних дозволів для участі у змаганнях, доступу до фінансування чи підтримки. Спортсмени, тренери та спортивні команди

змушені витратити багато часу та зусиль на вирішення бюрократичних питань, що значно знижує їхню продуктивність і відволікає від безпосередньої спортивної діяльності. Ці проблеми не тільки знижують рівень розвитку спорту, але й негативно позначаються на мотивації спортсменів, які стикаються з адміністративними труднощами.

Автори роботи [34] вважають, що така ситуація вимагає термінових змін у підходах до управління спортом в Україні. Важливо створити професіональне управління спортивними організаціями, впровадити ефективні механізми прийняття рішень і мінімізувати бюрократичні перепони. Крім того, потрібно розробити чітку стратегію розвитку всіх видів спорту, що дозволить розподіляти ресурси об'єктивно та на основі реальних потреб. Не менш важливим є встановлення прозорих і справедливих механізмів фінансування, які б дозволили підтримувати розвиток як популярних, так і менш відомих видів спорту, а також забезпечити рівні можливості для спортсменів у різних регіонах країни.

Важливим фактором, який також негативно впливає на розвиток спорту в Україні, як відзначається у роботі [36] є соціальні проблеми, зокрема низька популярність здорового способу життя серед широких верств населення. Спортивні заходи, хоча й здобули в Україні певну популярність, все ще не займають настільки важливе місце у житті людей, як у деяких інших країнах. Молодь часто не має достатньої мотивації займатися спортом, бо не бачить у цьому перспективи, а деякі батьки не вбачають у заняттях спортом важливого елементу виховання. Крім того, на розвиток спорту в Україні впливає і соціально-економічна ситуація в країні. Через економічні труднощі та високий рівень безробіття більшість родин не можуть дозволити собі фінансування спортивних тренувань або секцій для своїх дітей, що також гальмує залучення молоді до спорту.

Андрійчук О [37] вважає, що однією з причин такої ситуації є відсутність належної підтримки та стимулів для молодих людей, які могли б змотивувати їх присвятити час спорту. Багато підлітків та молодих людей не розглядають

спорт як можливість для побудови кар'єри, тому часто не бачать сенсу в серйозних тренуваннях або змаганнях. Це у свою чергу пов'язано з відсутністю перспектив на професійну кар'єру в спорті, зокрема в менш популярних видах спорту, де можливості для досягнення високих результатів обмежені через недостатнє фінансування та розвиток інфраструктури.

Не менш важливою є й роль сімейного виховання в цьому контексті. Багато батьків не вважають заняття спортом важливим елементом виховання своїх дітей, зважаючи на інші пріоритети, такі як освіта або кар'єра. Відсутність підтримки з боку родини також знижує мотивацію дітей займатися фізичною активністю. Крім того, у багатьох випадках діти не отримують належних знань про користь фізичних вправ для здоров'я, що також сприяє зменшенню інтересу до спорту серед молоді.

У роботі [38] відзначається, що на розвиток спорту в Україні суттєво впливає і соціально-економічна ситуація в країні. Економічні труднощі, високий рівень безробіття та бідність призводять до того, що більшість сімей не мають можливості фінансувати спортивні секції для своїх дітей, що є значною перешкодою на шляху залучення молоді до спорту. Для багатьох родин витрати на спортивне навчання є непосильними, і в таких умовах спорт часто залишається поза увагою, а інші, менш затратні види діяльності отримують пріоритет. Наприклад, діти і підлітки більше схильні проводити час за комп'ютером або телефонними іграми, а не займатися фізичними вправами, адже це вимагає додаткових фінансових та часових витрат, яких багато сімей просто не можуть собі дозволити.

Дзюбенко Л. [39] вважає, що низький рівень фінансової доступності для спортивних тренувань має особливо негативний вплив на розвиток спорту в регіонах, де економічна ситуація ще складніша. Відсутність інфраструктури, спортивних майданчиків і тренерів, а також обмежене фінансування секцій для дітей і молоді обмежують можливості для залучення широких верств населення до спорту. У таких умовах спорт стає доступним лише для заможних родин, що

створює соціальну нерівність і перешкоджає розвитку спортивних талантів серед молоді з малозабезпечених сімей.

Щоб змінити ситуацію, Рибальченко С. [40] вважає, що необхідно впроваджувати програми, які заохочують здоровий спосіб життя серед молоді та знижують фінансові бар'єри для занять спортом. Для цього слід розвивати мережу спортивних секцій, доступних для всіх верств населення, а також впроваджувати програми підтримки талановитих спортсменів, які не мають можливості фінансувати свої тренування. Важливо також змінити суспільне ставлення до спорту, створивши уявлення про нього як про необхідну частину життя, яка не лише допомагає підтримувати фізичну форму, але й сприяє загальному розвитку особистості.

Суттєвим фактором, на думку авторів [41] що теж заважає розвитку спорту в Україні, є відсутність належної медичної підтримки для спортсменів, особливо на рівні масового спорту. В Україні все ще існують проблеми з доступністю та якістю медичних послуг для спортивних осіб, що призводить до травм та низької якості відновлення після них. Спортивна медицина в Україні розвивається повільно, що ускладнює реабілітацію спортсменів після серйозних травм і позбавляє їх можливості повноцінно брати участь у змаганнях. Крім того, відсутність належної системи профілактики травм та тренувальних процесів також призводить до погіршення результатів на міжнародній арені.

На жаль, як відзначає Шевченко М. [42] спортивна медицина в Україні розвивається дуже повільно, а недостатньо кваліфіковані фахівці та відсутність сучасного обладнання для діагностики та лікування травм стають серйозними перешкодами для досягнення спортсменами високих результатів. Це особливо стосується масового спорту, де навіть аматорські спортсмени часто стикаються з проблемами під час отримання необхідної медичної допомоги. Відсутність доступу до сучасних методів лікування та реабілітації після травм не лише погіршує здоров'я спортсменів, але й позбавляє їх можливості повернутися до активних тренувань і змагань, що значно обмежує їхній потенціал.

У роботі [43] відзначається, що для професійних спортсменів проблема неякісної медичної підтримки може стати критичною. У багатьох випадках спортсменам, особливо після серйозних травм, не вистачає належної реабілітації, що в свою чергу збільшує час відновлення і навіть може призвести до того, що вони не зможуть повернутися до змагань на тому ж рівні. Крім того, низький рівень спортивної медицини позначається на профілактиці травм, адже часто не здійснюється належний контроль за фізичним станом спортсменів і за правильністю виконання тренувальних процесів. Профілактика травм — це одна з основних складових успішної спортивної кар'єри, і без ефективної системи профілактики ризик отримання травм збільшується, що в свою чергу позначається на результатах спортсменів і їхній здатності досягати високих досягнень на міжнародній арені.

Ярмак Т. [44] вважає, що відсутність належної медичної підтримки на всіх рівнях спорту також впливає на можливості розвитку молодих спортсменів. В Україні є багато талановитої молоді, яка не отримує необхідної допомоги після травм, що не дає їй шансу продовжити свою кар'єру. Це не тільки обмежує їхні перспективи, але й призводить до того, що таланти часто змушені відмовлятися від спорту через фізичні проблеми, з якими вони не можуть впоратися без належної медичної допомоги.

Додатково, відсутність сучасних методів реабілітації та медичних технологій, які допомагають спортсменам швидше відновлюватися після травм, ставить українських атлетів у нерівні умови порівняно з конкурентами з інших країн, де спортивна медицина є значно більш розвиненою. Наприклад, в розвинених країнах є доступ до передових методів лікування, таких як фізіотерапія, хірургічні методи відновлення, біомеханічне тестування, що дозволяють спортсменам швидше повернутися до активних тренувань і змагань. В Україні ж багато атлетів змушені покладатися на застарілі методи лікування або звертатися до приватних клінік, що інколи призводить до великої фінансової нестабільності у тих, хто хоче отримати високоякісну медичну допомогу.

Для вирішення цих проблем необхідно значно підвищити фінансування спорту, модернізувати спортивну інфраструктуру, зменшити бюрократичні бар'єри та створити ефективні механізми управління спортивною діяльністю. Крім того, потрібно звернути увагу на заохочення здорового способу життя серед населення, популяризацію спорту серед молоді та розвиток спортивної медицини. Тільки через комплексний підхід можна забезпечити сталий розвиток спорту в Україні та підвищити її позиції на міжнародних спортивних аренах.

Система спортивної медицини потребує серйозних змін, включаючи покращення доступу до медичних послуг, розвиток інфраструктури для лікування та реабілітації спортсменів, а також впровадження новітніх методів профілактики травм і відновлення після них. Лише за умови належного медичного забезпечення спортсменів можна говорити про стале покращення результатів на міжнародній арені та підвищення рівня спорту в Україні загалом.

Особливу увагу варто приділити підвищенню якості профілактики травм. Це означає не тільки впровадження новітніх методів діагностики і моніторингу фізичного стану, але й вдосконалення тренувальних процесів з урахуванням біомеханіки рухів, правильного дозування навантажень і методів запобігання перевтоми. Особливою темою є питання доступу спортсменів до сучасних методів відновлення, таких як фізіотерапія, рефлексотерапія, гідротерапія, а також використання передових технологій, наприклад, терапії стовбуровими клітинами чи біомеханічного тестування.

Необхідно також налагодити тісну співпрацю між спортивними медичними установами, тренерами, спортсменами та науковими установами. Така співпраця дозволить створити єдину систему, де медичні аспекти спортсмени будуть враховуватися на всіх етапах їхнього розвитку, починаючи з дитячо-юнацького віку і до професійної кар'єри. Підвищення кваліфікації тренерів у питаннях профілактики травм і реабілітації також сприятиме мінімізації ризиків.

Інвестиції в розвиток спортивної медицини не лише допоможуть зберегти здоров'я спортсменів, але й стануть важливим етапом для досягнення високих результатів на міжнародних змаганнях. Країни, які вже давно розвивають спортивну медицину та інтегрують інноваційні методи лікування й відновлення, показують високі результати на Олімпійських іграх, чемпіонатах світу та інших престижних змаганнях. Україні потрібно слідувати цьому прикладу, аби створити сприятливі умови для розвитку не лише професійного спорту, але й для залучення більшої кількості молоді до фізичної активності в цілому.

Розділ 3.2. Пропозиції щодо покращення державної політики на функціонуванні спортивної галузі в Україні

Покращення функціонування спортивної галузі в Україні вимагає комплексного підходу до вирішення численних проблем, які виникають на різних етапах розвитку спорту – від дитячо-юнацького до професійного. Державна політика в цій сфері повинна бути спрямована на підтримку всіх рівнів спорту: від масового до висококласного, з урахуванням потреб та інтересів кожної категорії спортсменів, тренерів та спортивних організацій. Враховуючи наявні виклики, є кілька основних напрямків, на яких повинна сфокусуватися державна політика для покращення функціонування спортивної галузі в Україні.

Тарасова Т. [45] вважає, що першим і одним із найбільш важливих кроків для поліпшення спортивної сфери є збільшення державного фінансування спорту. Існуюче фінансування на сьогоднішній день є недостатнім для забезпечення належних умов для розвитку спорту в Україні. Спортивна інфраструктура в багатьох регіонах знаходиться у занедбаному стані, а національні збірні команди часто стикаються з труднощами при підготовці до змагань через відсутність необхідних матеріальних і фінансових ресурсів. Для вирішення цієї проблеми держава повинна сприяти залученню додаткових

інвестицій у спортивну сферу, як через державний бюджет, так і через створення сприятливих умов для приватних інвестицій. Це передбачає стимулювання громадських ініціатив, будівництво сучасних спортивних комплексів у регіонах, а також забезпечення належних умов для тренувань і змагань на всіх рівнях.

Як зазначають автори книги «Роль державних структур у розвитку масового спорту Україні» [46] незважаючи на певні досягнення українських спортсменів на міжнародній арені, існуюча ситуація з фінансуванням спорту не дозволяє в повному обсязі використовувати потенціал талановитих атлетів. Спортивні федерації, клуби та організації часто стикаються з браком фінансових ресурсів, що обмежує їхні можливості для організації змагань, проведення тренувальних зборів, а також для розвитку нових видів спорту. В умовах нестачі фінансів спортсмени змушені вирішувати питання матеріально-технічного забезпечення за власний рахунок, що, безумовно, негативно позначається на їхній підготовці та результатах. Це питання є надзвичайно важливим, адже якщо не створити належних умов для розвитку спорту в країні, то Україна не зможе досягти суттєвих успіхів на міжнародній спортивній арені.

Для вирішення цієї проблеми одним з найбільш ефективних шляхів є залучення додаткових інвестицій у спортивну сферу, як через державний бюджет, так і через створення сприятливих умов для приватних інвестицій. Створення таких умов передбачає стимулювання громадських ініціатив і партнерств з приватними компаніями, що допоможе не тільки отримати фінансування для розвитку спортивної інфраструктури, а й підвищити загальний інтерес до спорту в суспільстві. Приватний сектор, завдяки гнучкості та швидкості прийняття рішень, може відігравати важливу роль у створенні нових спортивних об'єктів, науково-технічному забезпеченні тренувального процесу та в організації змагань.

Зокрема, автори «Управління спортивними організаціями в контексті державної політики» [47] вважають, що необхідно створювати сучасні спортивні комплекси в різних регіонах країни. Це дозволить не лише

підвищити рівень підготовки спортсменів, але й зробіть спорт доступнішим для широких верств населення. Спортивні об'єкти повинні бути побудовані з урахуванням потреб як професіоналів, так і любителів спорту. Це означає, що в нових комплексах повинні бути як тренажерні зали, так і спортивні майданчики для командних видів спорту, плавальні басейни, бігові доріжки, зали для боротьби, а також умови для реабілітації та відновлення після тренувань. Модернізація існуючих об'єктів також є важливим етапом, оскільки багато спортивних споруд в Україні не відповідають сучасним стандартам і потребують термінового оновлення. Без такого оновлення вони не можуть забезпечити спортсменам необхідний рівень тренувальних і змагальних умов.

Крім того, для належної підготовки спортсменів і підтримки розвитку спорту необхідно забезпечити необхідний рівень фінансування для національних збірних команд, тренерів і спортивних шкіл. Тренувальні збори, змагання, навчання тренерів – усе це вимагає значних ресурсів. Без належного фінансування важко реалізувати програму підготовки спортсменів для участі в міжнародних змаганнях. Тому важливо не тільки збільшити обсяг фінансування державного бюджету для розвитку спорту, але й забезпечити розподіл цих коштів за прозорими і ефективними механізмами.

Окремо варто зазначити важливість підтримки місцевих ініціатив і розвитку інфраструктури на рівні обласних та міських управлінь. Місцева влада повинна брати активну участь у розвитку спортивної інфраструктури, стимулюючи будівництво та реконструкцію спортивних об'єктів, залучаючи місцеві ресурси та спільно з бізнесом організовувати спортивні заходи. Уряд повинен забезпечити фінансування таких проектів на місцевому рівні через національні програми і фонди. Крім того, важливо, щоб на рівні місцевих органів влади були розроблені чіткі стратегії для популяризації спорту, а також для забезпечення фінансування спортивних секцій для дітей та молоді.

Збільшення фінансування спорту повинно також включати підтримку науково-дослідницької діяльності в сфері спорту. Важливо, щоб держава інвестувала в розвиток спортивної науки, а також в дослідження новітніх

методів тренувань, відновлення та лікування спортсменів. Спортивна медицина, психологія, біомеханіка, фізіологія – усі ці напрямки потребують державної підтримки для розвитку та впровадження національних стандартів в тренувальній практиці. Інвестиції в науку дадуть можливість оптимізувати тренувальний процес, зменшити кількість травм серед спортсменів та підвищити їхні результати на міжнародних змаганнях.

Збільшення фінансування повинно включати підтримку як масового спорту, так і професійного. Масовий спорт є важливим елементом здоров'я нації, тому державна політика повинна бути спрямована на створення доступних для всіх громадян умов для занять фізичною активністю. Це включає створення спортивних майданчиків, забезпечення доступу до спортивних секцій для дітей, а також підтримку аматорських змагань. Для цього необхідно збільшити субвенції для місцевих органів влади для розвитку спортивної інфраструктури, зокрема в маленьких містах і селах, де відсутні сучасні спортивні комплекси.

Професійний спорт також потребує підтримки з боку держави, але тут важливо орієнтуватися на певні пріоритети. Потрібно створити чітку стратегію підтримки спортсменів, зокрема національних збірних команд, що дозволить їм підготуватися на міжнародному рівні. Одним із таких пріоритетів може бути стимулювання розвитку олімпійських та неолімпійських видів спорту, які можуть привести до значних досягнень на міжнародній арені. Збільшення фінансування для професійних спортсменів також повинно включати покращення матеріально-технічної бази, науково-методичного забезпечення тренувань, а також системи медичної підтримки спортсменів.

Другим важливим напрямком, на думку Шевченко І. [48] є реформування спортивної інфраструктури. В Україні існує проблема з нерівномірним розвитком спортивних об'єктів, де в багатьох регіонах країни відсутні необхідні умови для проведення тренувань і змагань. У столиці та великих містах ще є доступ до більшості спортивних майданчиків та тренажерних залів, але в маленьких містах та селищах ситуація залишається набагато гіршою.

Відсутність сучасних спортивних комплексів, стадіонів, басейнів, тренажерних залів значно ускладнює розвиток спорту на місцях. Тому важливою частиною державної політики є будівництво та модернізація спортивних об'єктів у всіх регіонах країни. Необхідно створювати державну програму реконструкції старих спортивних об'єктів та будівництва нових сучасних комплексів, що відповідатимуть міжнародним стандартам. Зокрема, це стосується споруд для популярних видів спорту, таких як футбол, баскетбол, волейбол, а також для менш поширених видів спорту, таких як плавання, важка атлетика, стрільба та інші. Усі ці заходи повинні бути спрямовані на забезпечення доступу до спорту для широких верств населення, а також на створення умов для розвитку талановитих спортсменів.

Відсутність сучасних спортивних комплексів, стадіонів, басейнів та тренажерних залів у багатьох регіонах значно ускладнює розвиток спорту, обмежуючи доступ до тренувань для місцевих жителів, у тому числі молоді, що є основним ресурсом для майбутніх спортивних досягнень. Важливо відзначити, що розвиток спорту в регіонах має ключове значення не тільки для фізичного здоров'я населення, але й для соціального та економічного розвитку цих територій. Спортивні об'єкти можуть стати центрами культурного життя, місцями, де збираються люди різного віку, тим самим сприяючи розвитку громади. Тому важливо, щоб держава активно сприяла створенню та модернізації таких об'єктів, забезпечуючи рівний доступ до спорту для всіх громадян, незалежно від їхнього місця проживання.

Одним із можливих кроків є створення державної програми реконструкції старих спортивних об'єктів і будівництва нових сучасних спортивних комплексів, що відповідатимуть міжнародним стандартам. Ці програми повинні враховувати специфіку кожного регіону, оскільки потреби в спортивних об'єктах можуть суттєво відрізнятись в залежності від популярності того чи іншого виду спорту. Зокрема, в областях, де популярні командні види спорту, такі як футбол, баскетбол, волейбол, слід особливо інвестувати у будівництво великих стадіонів та спортивних майданчиків, де можуть проходити як

тренування, так і змагання на всіх рівнях. Також важливим є розвиток спортивної інфраструктури для менш поширених видів спорту, таких як плавання, важка атлетика, стрільба, фехтування, теніс, регбі тощо. Для таких видів спорту необхідні спеціалізовані спортивні комплекси, басейни, тренажерні зали, зали для боротьби, де спортсмени зможуть тренуватися, удосконалювати свої навички та готуватися до змагань.

Будівництво сучасних спортивних комплексів та майданчиків повинно супроводжуватися впровадженням сучасних технологій та енергоефективних рішень, що дозволить знизити витрати на утримання об'єктів та підвищити їхню довговічність. Зокрема, використання енергозберігаючих технологій, таких як сонячні панелі, сучасні системи опалення та вентиляції, дозволить зменшити енергоспоживання і витрати на обслуговування спортивних об'єктів. Це не тільки вигідно з економічної точки зору, але й сприятиме збереженню екологічної рівноваги.

Наразі важливим аспектом є й інтеграція спортивних об'єктів в інші аспекти інфраструктури міст та селищ. Наприклад, спортивні комплекси можуть бути частинами великих культурних та освітніх центрів, в яких не лише проводяться тренування та змагання, а й організуються різноманітні культурні та соціальні заходи. Такий підхід дозволяє не лише залучати людей до спорту, а й зміцнювати соціальні зв'язки в місцевих громадах, сприяти розвитку місцевої економіки через організацію різноманітних подій та активностей.

Для забезпечення ефективного розвитку спортивної інфраструктури на всіх рівнях, держава повинна передбачити в своєму бюджеті спеціальні кошти для підтримки та розвитку спортивних об'єктів у сільських та малих містах. Це має бути частиною комплексної програми підтримки розвитку інфраструктури національного масштабу. Уряд може розробити механізми фінансування через державні та місцеві бюджети, а також залучення приватних інвестицій, що стане важливим фактором для активізації процесу модернізації.

Важливою частиною цього процесу є також створення програм на місцевому рівні для підтримки та розвитку спортивних ініціатив. Керівники місцевих громад повинні активно залучати громаду до організації та проведення спортивних заходів, стимулювати створення нових спортивних секцій для дітей та молоді, а також підтримувати ініціативи, спрямовані на популяризацію здорового способу життя.

Третім важливим етапом покращення функціонування спортивної галузі є вдосконалення системи управління спортом. В Україні часто стикаються з неефективним управлінням на рівні спортивних федерацій і організацій. Бюрократична система, відсутність чіткої стратегії розвитку та недосконала організація призводять до нераціонального використання ресурсів та зниження ефективності розвитку спорту в країні. Тому важливо провести реформу спортивного управління, яка включатиме створення більш прозорих і ефективних механізмів управління, запровадження стандартів роботи спортивних федерацій та організацій, а також створення єдиного реєстру спортсменів, тренерів та спортивних установ для контролю та розвитку галузі. Крім того, для ефективного управління спортом в Україні необхідно підвищити кваліфікацію управлінців у спортивних організаціях та навчити їх сучасним підходам до менеджменту в спорті. Це дозволить зробити спортивні організації більш професійними, прозорими та здатними до досягнення результатів на міжнародній арені.

У роботі « Управлінські аспекти розвитку спортивної діяльності в Україні»[52] автори відзначають, що в Україні спорт часто управляється за застарілими моделями, які не відповідають сучасним вимогам. Бюрократичні перепони на всіх рівнях, від ухвалення бюджетних рішень до організації змагань, затримують розвиток та не дозволяють спортивним федераціям ефективно використовувати ресурси. Проблема ще більше ускладнюється відсутністю чітких стандартів роботи спортивних організацій, що призводить до нераціонального використання коштів та матеріальних ресурсів. Це створює

ситуацію, коли багато проектів, що можуть покращити спортивне середовище, не отримують необхідної підтримки через неефективність управління.

Тому, щоб покращити функціонування спортивної галузі, необхідно провести реформу системи спортивного управління, яка включатиме кілька важливих складових. Перше завдання — це створення прозорих і ефективних механізмів управління. Це означає не тільки ліквідацію бюрократичних бар'єрів, а й упровадження сучасних методів управлінської діяльності, зокрема автоматизованих систем для моніторингу та оцінки роботи спортивних організацій. Залучення сучасних технологій дозволить значно підвищити ефективність управлінських процесів, покращити доступ до інформації та забезпечити більшу відкритість у роботі спортивних федерацій.

Другим кроком повинно стати впровадження чітких стандартів роботи спортивних федерацій та організацій. Це допоможе створити єдину систему оцінки діяльності організацій та забезпечити єдині підходи до організації змагань, підготовки спортсменів і розвитку інфраструктури. Наприклад, на базі таких стандартів можна розробити програми підтримки для спортивних федерацій, які забезпечуватимуть їх фінансову та матеріальну стабільність, а також стимулюватимуть до інвестицій у розвиток спорту.

Важливим кроком є також створення єдиного реєстру спортсменів, тренерів і спортивних установ, який дозволить більш ефективно координувати діяльність усіх учасників спортивного процесу. Такий реєстр дозволить здійснювати централізований облік і контроль за діяльністю спортивних організацій, моніторити ефективність витрачання коштів та здійснювати оцінку спортивних результатів. Крім того, цей реєстр стане основою для реалізації програм підтримки молодих спортсменів, оскільки він надасть точну інформацію про кількість та спеціалізацію спортсменів, їхні досягнення та потреби у тренувальній базі.

Як відзначається у роботі « Публічне управління та інституційна структура фізичної культури і спорту» [49] важливим є підвищення кваліфікації управлінців у спортивних організаціях. Більшість спортивних менеджерів в

Україні мають недостатньо досвіду або освіти в галузі спортивного менеджменту. Для того, щоб спортивні організації могли працювати ефективно, важливо впроваджувати програми навчання для спортивних менеджерів, тренерів і спеціалістів. Це дозволить підвищити професіоналізм у галузі, забезпечити більш ефективне використання ресурсів, а також дозволить спортивним федераціям реалізовувати стратегії розвитку, що враховують сучасні тренди у спорті.

Інтеграція сучасних підходів до менеджменту спорту включає також взаємодію між державними структурами та приватним сектором. Спортивні федерації повинні мати можливість залучати інвестиції, що можуть забезпечити фінансову підтримку спортивних проектів та розбудову інфраструктури. Водночас, для цього необхідно створити відповідне правове середовище, яке б стимулювало приватних інвесторів до співпраці з державними та муніципальними органами влади. Створення сприятливого клімату для приватних інвестицій у спорт не тільки дозволить покращити матеріальну базу спортивних організацій, але й стимулюватиме розвиток спортивного туризму та інших напрямків, пов'язаних з фізичною активністю.

Не менш важливим є створення системи підтримки для спортивних команд та окремих спортсменів, а також забезпечення стабільного фінансування для спортивних заходів. Тренувальні збори, участь у міжнародних змаганнях, підготовка до Олімпійських ігор і інших престижних турнірів вимагають значних фінансових витрат, тому забезпечення належного фінансування є критично важливим. Враховуючи сучасні виклики та необхідність підвищення рівня розвитку спорту, держава має стимулювати створення спеціалізованих фондів для підтримки спортивних ініціатив, а також забезпечити можливість для спортсменів отримувати необхідну фінансову підтримку на всіх етапах їхньої кар'єри.

Завдяки цим змінам спортивна галузь може стати більш організованою, ефективною та здатною досягати високих результатів на міжнародному рівні. Управління спортом має стати прозорим, відкритим і підзвітним, а також

здатним до швидкого реагування на зміни та виклики, що виникають у світі спорту. Тільки за таких умов Україна може побудувати стійку та конкурентоспроможну спортивну систему, що буде сприяти не лише розвитку спортивних досягнень, а й підвищенню фізичної активності та здоров'я нації в цілому.

Четвертим напрямком, на думку Мартинюка О. [50] має стати покращення медичної підтримки спортсменів. На жаль, система спортивної медицини в Україні досі має ряд проблем, серед яких відсутність сучасних методів лікування та реабілітації, недостатня кількість фахівців і низька якість медичних послуг. Для вирішення цих проблем держава повинна забезпечити доступ спортсменів до сучасних медичних технологій, впроваджувати нові методи лікування та реабілітації, а також створювати спеціалізовані медичні центри для спортсменів. Важливою частиною цієї програми має бути розвиток спортивної психології, оскільки психологічний стан спортсменів має важливе значення для їхньої результативності та здоров'я.

Однією з найбільших проблем є відсутність доступу до сучасних медичних технологій, що дозволяють діагностувати та лікувати спортивні травми на високому рівні. Сучасні методи лікування, такі як хірургічні втручання, фізіотерапія, використання реабілітаційного обладнання, а також застосування новітніх технологій, таких як лазеротерапія чи біомеханічний моніторинг, залишаються недоступними для багатьох українських спортсменів. Це призводить до того, що в разі серйозних травм спортсменам доводиться звертатися до закордонних клінік, що є додатковим фінансовим навантаженням для спортсменів і спортивних організацій.

Для того щоб вирішити ці проблеми, держава повинна активно працювати над створенням та впровадженням системи доступу до сучасних медичних послуг для спортсменів. Перш за все, необхідно забезпечити сучасне медичне обладнання для діагностики та лікування травм, а також створити мережу спеціалізованих медичних центрів, які б забезпечували повний спектр послуг для спортсменів на всіх етапах їхньої кар'єри. Такий підхід дозволить не

лише знизити рівень травматизму, але й прискорить процес відновлення спортсменів після травм, що сприятиме кращим результатам у змаганнях.

Важливою складовою цієї програми, як вважають автори «Роль місцевих органів влади в управлінні сферою фізичної культури і спорту» [51] має стати розбудова спортивної психології. Спорт — це не лише фізичні зусилля, але й психологічна витривалість, що особливо важливо на високих рівнях змагань. Психологічний стан спортсмена безпосередньо впливає на його результати, оскільки стрес, тривога, неправильна мотивація або, навпаки, занадто велика відповідальність можуть значно погіршити результати виступів. Тому одним із пріоритетних завдань є розвиток спортивної психології в Україні та надання спортсменам доступу до кваліфікованих психологів, які допомагатимуть не лише справлятися зі стресом під час змагань, але й зменшувати ризики емоційних та психологічних розладів, які можуть виникнути після травм.

Держава має також стимулювати навчання та підвищення кваліфікації медичних працівників, які працюють із спортсменами. Оскільки спортивна медицина є окремою галуззю медицини, важливо створювати програми для навчання лікарів, фізіотерапевтів, спортивних психологів та інших фахівців новітнім методам лікування та реабілітації, а також забезпечувати їм постійну професійну підготовку. Висококваліфіковані медичні фахівці здатні значно покращити шанси спортсменів на успіх та зменшити ризик виникнення ускладнень після травм.

Одним із важливих аспектів є також розвиток профілактики травм, адже запобігання травмам — це ефективніше та економічно вигідніше, ніж їх лікування. Для цього необхідно впроваджувати нові методи тренувань, що включають в себе зміцнення найбільш вразливих частин тіла спортсменів, а також створювати програми фізичної підготовки, які враховують індивідуальні особливості кожного спортсмена. Тренери мають бути обізнаними в основах спортивної медицини, щоб мати можливість адаптувати тренувальний процес під фізичний стан своїх підопічних, знижуючи ризик виникнення травм.

Ще однією важливою складовою покращення медичної підтримки спортсменів є розвиток системи страхування, що покриває витрати на лікування та реабілітацію після травм. Це дозволить спортсменам не тільки отримати своєчасну медичну допомогу, але й знизити фінансові ризики для їхніх сімей та спортивних організацій. Крім того, страхування дозволить створити додаткові стимули для спортсменів, адже їхня кар'єра стає більш захищеною від наслідків травм.

Щоб побудувати ефективну систему медичної підтримки спортсменів, необхідно також вирішити питання взаємодії між державними та приватними медичними установами. Приватні клініки, які спеціалізуються на спортивних травмах та реабілітації, можуть значно полегшити навантаження на державні установи та підвищити рівень медичних послуг, що надаються спортсменам. Тому важливо створити систему партнерства, яка дозволить об'єднати ресурси держави та приватних медичних закладів для розвитку спортивної медицини в Україні.

Усе це разом дасть змогу створити комплексну систему медичного забезпечення, яка буде сприяти не лише реабілітації та лікуванню травм, але й загальному розвитку спорту в Україні. Така система повинна включати не лише висококваліфікованих медичних спеціалістів, але й сучасне обладнання, новітні методи реабілітації, психологічну підтримку та профілактичні заходи. Тільки за таких умов українські спортсмени зможуть ефективно досягати високих результатів на міжнародній арені, а сама спортивна інфраструктура країни зможе стати конкурентоспроможною у світовому контексті.

Крім того, не менш важливим аспектом є залучення молоді до спорту, що допоможе створити базу для розвитку спортивного потенціалу країни в майбутньому. Держава повинна сприяти популяризації здорового способу життя серед молоді та забезпечувати доступ до спортивних секцій, тренувань і змагань. Важливим етапом є створення мережі спортивних шкіл, дитячих спортивних клубів та секцій, які дозволять дітям і підліткам почати займатися спортом з раннього віку та підготуватися до професійної кар'єри в

майбутньому. Для цього необхідно знизити фінансові бар'єри для батьків, які хочуть віддати своїх дітей до спортивних секцій, та створити ефективну систему стипендій для талановитих юних спортсменів.

Один із ключових етапів у цьому напрямку — забезпечення доступу молодих людей до спортивних секцій, тренувань і змагань. В Україні існує проблема з недостатнім охопленням дітей та підлітків спортивними програмами, що знижує шанси на виховання нових талановитих спортсменів. У багатьох регіонах країни, особливо в маленьких містах і селищах, відсутні належні спортивні секції або ж вони недоступні для більшості родин через високу вартість. Тому одним із перших кроків є створення мережі доступних спортивних шкіл, дитячих спортивних клубів та секцій, які дозволять дітям і підліткам займатися спортом із раннього віку.

Завдяки цим ініціативам молодь зможе не тільки отримати доступ до фізичних тренувань, але й розвивати свої спортивні здібності, що в подальшому дозволить підготувати нове покоління спортсменів, готових до професійної кар'єри. Це стане основою для формування національних збірних команд і для того, щоб український спорт став конкурентоспроможним на міжнародній арені. Для цього потрібно створити інфраструктуру спортивних закладів, що дозволить забезпечити належні умови для тренувань та участі в змаганнях. Спортивні школи повинні бути оснащені сучасними тренажерними залами, майданчиками, басейнами, що відповідатимуть міжнародним стандартам, адже саме таке середовище дасть можливість дітям максимально розкрити свій потенціал.

Одним із важливих аспектів цієї стратегії є зниження фінансових бар'єрів для батьків, які хочуть віддати своїх дітей до спортивних секцій. Наразі для багатьох родин вартість занять спортом є непосильним навантаженням, що обмежує можливості для розвитку дітей у спортивній сфері. Тому держава повинна сприяти субсидуванню спортивних програм для дітей з малозабезпечених родин, а також створювати механізми фінансової підтримки для батьків, що бажають вкладати в розвиток своїх дітей у спорті. Це може

бути як часткова оплата спортивних секцій за рахунок державного бюджету, так і програми стипендій для обдарованих дітей.

Крім того, необхідно створити ефективну систему стипендій та грантів для талановитих юних спортсменів. Це дозволить мотивувати молодь займатися спортом на професійному рівні, забезпечуючи фінансову підтримку для тренувань, участі в змаганнях та розвитку спортивних кар'єр. На сьогодні багато обдарованих дітей змушені відмовлятися від спортивної кар'єри через відсутність необхідних ресурсів для тренувань, подорожей та участі в міжнародних змаганнях. Система стипендій дозволить знизити цей бар'єр і забезпечить молодим спортсменам рівні можливості для досягнення спортивних висот.

Ще однією важливою частиною залучення молоді до спорту є створення програм мотивації, спрямованих на популяризацію спортивних досягнень серед підлітків і дітей. Для цього потрібно активно працювати з медіа, організовувати спортивні фестивалі, змагання та заходи, які б надихали дітей на активне заняття спортом. Такі ініціативи допоможуть зробити спорт частиною життя молоді, сприятимуть формуванню здорових звичок та позитивного ставлення до фізичної активності. Окрім того, підтримка юних спортсменів з боку відомих спортсменів і громадських діячів може стати додатковим стимулом для молоді.

Важливо також створити сприятливі умови для розвитку спортивного туризму серед молоді, залучати школярів і студентів до участі в масових спортивних заходах, таких як марафони, забіги, командні змагання. Це не лише дозволить популяризувати здоровий спосіб життя, а й допоможе виявити таланти серед тих, хто раніше не мав можливості займатися спортом професійно.

Окрім цього, необхідно підвищити професіоналізм тренерського складу. Для цього потрібно створити програми перепідготовки та навчання для тренерів, що працюють з молодими спортсменами. Багато тренерів у невеликих містах і селищах часто не мають достатньо знань і кваліфікації для того, щоб

повноцінно розвивати потенціал дітей, тому навчання та підвищення кваліфікації тренерів є важливим етапом у розвитку спортивної системи.

Залучення молоді до спорту не тільки дозволить створити нову генерацію професійних спортсменів, але й допоможе формувати здорову націю, для якої фізична активність стане невід'ємною частиною життя. Враховуючи те, що успіх на спортивному поприщі часто залежить від вчасного виявлення таланту та його належної підтримки, держава повинна забезпечити сприятливі умови для розвитку молодих спортсменів, створюючи доступ до спортивних тренувань, змагань та медичних послуг, а також знижуючи фінансові бар'єри для батьків.

Інвестиції в молодь та спорт сьогодні — це інвестиції в майбутнє країни. Якщо держава приділятиме більше уваги вихованню нових поколінь спортсменів, розвиватиме спортивну інфраструктуру, створюватиме умови для виявлення та підтримки обдарованих дітей, то Україна матиме змогу не тільки досягати великих результатів на міжнародній арені, але й забезпечити здоров'я та добробут своїх громадян на довгі роки вперед

ВИСНОВОК

Вплив державної політики на цей процес виявляється критично важливим. Загальна політика, законодавчі акти, фінансова підтримка та інші заходи, що приймаються на державному рівні, визначають тенденції розвитку цієї сфери.

Системний та комплексний підхід до державної політики щодо розвитку спорту є важливою передумовою для створення ефективної та стійкої спортивної системи в Україні. Однак, такий підхід передбачає більше, ніж просто виділення коштів на будівництво стадіонів чи фінансову підтримку спортивних об'єднань. На ділі, це означає вплив на усі сфери життя громадян та впровадження спеціальних заходів у різних сферах.

Системний підхід передбачає впровадження фізичного виховання у школах як обов'язкового компонента навчальної програми. Це дозволить забезпечити розвиток фізичних якостей та здоров'я дітей з самого молодшого віку та сприяти формуванню здорового способу життя.

Потрібне створення сприятливих умов для розвитку спортивної інфраструктури у всіх регіонах країни. Зокрема, будівництво та модернізацію спортивних об'єктів, які б надавали можливості для зайняття різними видами спорту для громадян усіх вікових груп.

Системний підхід передбачає підтримку спортивних заходів та ініціатив на всіх рівнях. Це може включати фінансову підтримку для організації та проведення спортивних змагань, фестивалів, турнірів та інших подій, які сприяють популяризації спорту серед населення.

Узагальнюючи, системний та комплексний підхід до розвитку спортивної сфери в Україні є ключовим для створення здорового та активного суспільства. Це вимагає не лише фінансових вкладень, але й системних змін у законодавстві, освітніх програмах, медичній та соціальній сферах, які б забезпечили розвиток спорту як невід'ємної частини життя кожного громадянина.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гасюк І.Л. Підходи до дослідження системи державного управління розвитком фізичної культури і спорту. Державне управління та місцеве самоврядування: зб. наук. пр. Дніпропетровськ: Вид-во ДРІДУ НАДУ, 2010. № 4 (7). С. 194–206.
2. Городинська І.В. Управління фізичною культурою і спортом: навчальний посібник. Херсон: Вид-во ХДУ, 2010. 112 с.
3. Державне управління : підручник : у 2 т. ; ред. кол. : Ю. В. Ковбасюк, К. О. Ващенко, Ю. П. Сурмін [та ін.]. К., Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. Т. 1. 564 с.
4. Державне управління і менеджмент: навч. посібник у таблицях та схемах /Г. С. Одінцева, Г. І. Мостовий, О. Ю. Амосов та ін.; Заг. ред. Г. С. Одінцової. Харків: ХарПІ УАДУ, 2002. 492 с. Державне управління регіональним розвитком України: [моногр.]. За заг. ред. В.Є. Воротіна, Я.А. Жаліла. К.: НІСД, 2010. 288 с.
5. Жданова О. М. Управління фізичною культурою: навч. посібник для фізкультурних закладів вищої освіти. Львів: Вільна Україна, 1996. 127 с.
6. Жданова О.М. Управління сферою фізичного виховання і спорту: навчальний посібник. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.
7. Жмарев Н.В. Системный подход и целевое управление в спорте. К.: Здоров'я, 1984. 144 с.
8. Закон України «Про фізичну культуру і спорт». К. 1994. 22 с.
9. Куделко В.Є. Організація і технологія управління фізичною культурою і спортом в системі районного територіально-адміністративного утворення. Рукопис. Дисертація на здобуття наук. ступеня канд. наук з фізичного виховання і спорту за спеціальністю. ХДАФК, Харків, 2005. 22 с.
10. Кудлата К.В. Державне управління фізичною культурою та спортом на регіональному рівні: поняття та сутність. Інвестиції: практика та досвід. Державне управління. 2013. № 23. С. 127-135.

11. Кузьменко О.О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою та спортом в Україні та Європі. URL: http://archive.nbu.gov.ua/Portal/soc_gum/Dtr_du/2011_3/files/DU311_07.pdf.
12. Кузьмін О.Є. Сучасний менеджмент: навчально-прикладний посібник. Львів: Центр Європи, 1995. 118 с.
13. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник, Луцьк: Ред.-вид. відд. "Вежа" Вол. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2000.
14. Міністерство молоді та спорту України. Стратегія розвитку фізичної культури та спорту в Україні до 2030 року. Київ: Міністерство молоді та спорту України, 2020.
15. Мічуда Ю.П. Сфера фізичної культури і спорту в умовах ринку. К.: Олімпійська література, 2007. 216 с.
16. Мозолєв О.М. Управління розвитком освіти в сфері фізичної культури і спорту з польського досвіду. 2016. С. 178-182.
17. Мудрик В.І., Мічуда Ю.П., Заветний С.А. Организационно-управленческие основы физической культуры и спорта: Учебные и справочные материалы. Харьков: ХНАДУ, 2008. 408 с.
18. Організація та методика спортивно-масової роботи: навч. посібник / уклад.: Цибульська В.В., Безверхня Г.В. Умань: ВПЦ «Візаві», 2014. 220 с.
19. Репкіна Ю.М. Адміністративно-правові основи регулювання фізичної культури і спорту: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. Київ, 2010. 19 с.
20. Савченко В. Г., Сергєєв А.Ю. Управління у сфері фізичної культури і спорту на рівні адміністративно-територіальних одиниць: традиції і новації. Слобожанський науково-спортивний вісник. Харків: ХДАФК, 2016. № 1 (51). С. 76–80.
21. Христова Т.Є. Управління процесом сфери фізичного виховання. Курс лекцій для студентів. ФОП Силаєва О.В.: Мелітополь, 2015. 72 с.

22. Ціпов'яз А.Т., Бондаренко В.В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.
23. Воронін О.І. Теоретичні засади державного управління фізичною культурою та спортом. К.: Академія управління, 2008. 160 с.
24. Селіванова Л.В. Управління фізичною культурою та спортом на місцевому рівні: організаційно-правові аспекти. К.: КНЕУ, 2011. 236 с.
25. Бойко В.М. Теорія і практика управління фізичною культурою і спортом. Львів: Видавництво ЛДУФК, 2005. 312 с.
26. Герасимова О.В. Роль державного управління у розвитку спорту в Україні: проблеми та перспективи. Харків: ХДАК, 2014. 245 с.
27. Федоренко І.П. Управління спортивними організаціями в Україні: теорія і практика. Одеса: Одеська державна академія, 2007. 310 с.
28. Степаненко О.С. Державне управління фізичною культурою і спортом в Україні: науково-практичні аспекти. К.: НІСД, 2012. 198 с.
29. Давиденко О.В. Державне регулювання спортивної діяльності в Україні: аналіз сучасних підходів. К.: ДРІДУ НАДУ, 2009. 184 с.
30. Луценко А.В. Управління спортивною інфраструктурою: організаційні аспекти. Чернівці: Чернівецький університет, 2006. 200 с.
31. Протасова І.В. Місьцеве управління фізичною культурою і спортом: інтеграційний підхід. Донецьк: ДонДУ, 2013. 210 с.
32. Савченко В.М. Системи державного управління спортом у зарубіжних країнах: порівняльний аналіз. К.: УАДУ, 2011. 268 с.
33. Качуровський М.І. Управління розвитком фізичної культури і спорту в Україні: сучасні підходи та перспективи. К.: НІСД, 2015. 276 с.
34. Котова Н.І. Організація спортивної діяльності в Україні: роль державних органів. Київ: КНУ, 2010. 288 с.
35. Лук'янчук О.А. Управління спортивною інфраструктурою в умовах децентралізації. Одеса: ОДЕУ, 2018. 235 с.
36. Печененко О.В. Механізми державного управління в сфері фізичної культури і спорту. Чернівці: ЧНУ, 2011. 154 с.

37. Андрійчук О.В. Спортивне законодавство України: зміни та тенденції розвитку. Харків: ХДАК, 2016. 215 с.
38. Гладенко А.А. Організація фізкультурно-спортивної діяльності в Україні. К.: Видавництво "Університет", 2007. 195 с.
39. Дзюбенко Л.А. Державне управління фізичною культурою і спортом в Україні: теоретичний та практичний аналіз. Львів: ЛДУФК, 2013. 186 с.
40. Рибальченко С.О. Організаційно-правові засади управління розвитком фізичної культури в Україні. К.: УАДУ, 2012. 224 с.
41. Сазонова Н.І. Моделі управління спортом в різних країнах: порівняльний аналіз. Дніпро: ДНУ, 2014. 274 с.
42. Шевченко М.В. Публічне управління у сфері фізичної культури та спорту: сучасні тенденції. Київ: НАДУ, 2015. 212 с.
43. Черевко С.М. Державне регулювання спортивної діяльності в Україні: правові та економічні аспекти. Дніпропетровськ: ДДУВС, 2013. 240 с.
44. Ярмак Т.П. Теоретичні засади державного управління фізичним вихованням та спортом. К.: НУХТ, 2009. 214 с.
45. Тарасова Т.А. Інноваційні підходи до управління фізкультурно-спортивною діяльністю в Україні. К.: УАДУ, 2014. 258 с.
46. Павлов С.М. Роль державних структур у розвитку масового спорту України. Харків: ХНУ, 2012. 232 с.
47. Мельник Л.С. Управління спортивними організаціями в контексті державної політики. К.: КНЕУ, 2011. 184 с.
48. Шевченко І.П. Механізми управління фізичною культурою і спортом в Україні: сучасний стан та перспективи. Київ: Вища школа, 2016. 210 с.
49. Ткачук О.В. Публічне управління та інституційна структура фізичної культури і спорту. Дніпро: ДНУ, 2017. 184 с.
50. Мартинюк О.С. Стратегії розвитку фізичної культури та спорту в Україні: теоретичні основи і практичні рекомендації. Харків: ХДАК, 2015. 220 с.
51. Кравченко І.В. Роль місцевих органів влади в управлінні сферою фізичної культури і спорту. Львів: ЛДУФК, 2012. 198 с.

52. Іванова І.П. Управлінські аспекти розвитку спортивної діяльності в Україні.

Одеса: ОДЕУ, 2013. 205 с.

Таблиця 1 – складено автором.

Таблиця 2 – складено автором.

Таблиця 3 – складено автором.